Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вlошагlкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА,
НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера дениз ● ШОАТТА, 26 ИЮЛЬ, 1980 ШУ. ● № 89 (6219). ● Мах 2 кепиг.

ДУНЕН ХАЛКЪАШТА ЮКЪЕРА КЕРДА ЭКИПАЖ ОРБИТА ТIА

ТАСС хоам

1980 шера 23 июле москховски хенах 21 сахьатт 33 минути хьалха Советски Союзе сигала даххийтад «Союз-37» аха космически кема.

Космически кема лехкаш и дунен халкъашта юкъера экипаж: кема командир Советски Союза шоаза Турпал, СССР летчик-космонавт Горбатко Виктор космонавт-тохкамхо, Вьетнама Социалистически Республикин Турпал Фам Туана.

«Салют-37» яхача кема ниць бара программагIа лаьрхIа да «Салют-6» — «Союз-36» яхача орбитальни комплекса из дIахоттилга а цун борте тIа космонавташца Поповеца Рюминеца цхьана тохкамаш эксперименташи ела а.

«Союз-37» аха кема лелача хана машара гIулакха социалистически механика — «Интеркосмос» яхача программе дикъа лоацарашта — космически программан деш дола тохкамаш дIахо дергда.

Советски Союзен Социалистически Вьетнамен гражданаша дакъа лоацаш йолча дунен халкъашта юкъерча экипажа керда ниць СССР-ен СРВ-ен халкъашта юкъера вежарашха дола доттагIали айхха цхьана гIулакхаш леладара хьахьокхаш хIама да. Цу тайпара карагIдьяьнача хьахьокх социалистически содружества дерригача мехкий хьашташи де лертIараши цаIам хилар.

Космонавташ Горбаткои Фам Туани могаш маьрша ба, кема бортови системаш лерттIа болх беш я.

«Союз-37» яхача кема экипаж ниць бара программа кхоачашъе йоладенай.

ХАЛКЪА ЭША ТОВАРАШ — ДУКХАГIА

ЧIоагIа йоахко ю хьамсарча Коммунистически партен Советски правительствен тIа-тIа дегIаухаш латта советски наьха хьашташ дикза кхоачашдара, царна хаддаза эшаш дола товараш ма могга дукхагIа хилийтара. Цу ловрхIамеча гIулакха хетабаь ба «Иттлацlча пятилетка шерашка наха дукхагIа хоатташ дола товараш арахецилга дегIадоаладарахи цар дикал лакхъяра де дезарехи» аха КПСС ЦК, СССР Министрий Совета 1976 шера баь соцам. Бахача наха чIоагIа хоаттанн дика дIаэцаш дола товараш денгара дента дукхагIа хилийтара йола партен правительствен решеши кхоачашъяра Нохч-ГIалгIайчен партийни, советски организаша промышленноста кулгалхоша хаддаза шоай тераме лувцаш дар де уж товараш дукхагIа кийчделга, цар ассортимент шерьелга, дикал лакхъелга.

Цу ловрхIамеча балха тIа дика ма йоалаш болх бу республика къахьегамхоша. Из къаьгга хьаьокх пятилетка хьалхарча диъ шера арахецаш дола культурно-бытовой гIулакхаштен кхо-картен эша товараш 13,3 процент тIаххийтта хилар. ДIахо йодача хана уж товараш арахецилга кхы а сиха дегIайхувлара мел эша хьалаш долаш да республика халкъа боахаме. Царех бизза пайда а эцаш, дукхача промышленни предприятей коллективаша хьинар кходаш бахача наьха хьашташ дикза кхоачашдара. Цу дальъа дика аьттув боалаш къахьег промышленноста болхлоше. Республике арахецаш мел йолча промышленни продукцех дикъагIа дакъа гарга халкъа эша товараш да. Уж арахецара ах шера ялан 105 процент кхоачашъяьй. Совхна цу юкъа арахийцарел 10 процент дукхагIа хиннад уж укх шера. Дикка дукхагIа кийчъяьй мебель, чухьнахьен тIехкатьен дуккаду посуда-бирзхаш, культурно-бытовой гIулакхаштен кхо-картен эша товараш.

Халкъа эша товараш кертерча дакъе арахец шоейнн производствени объединене, радиотехническе, ГI. Ахриева цIерагIча, «Электроинструмент», грозненски «Электроприбор» заводашка, кхыча предприятешка. Партен правительствен хьалхашка оттадаь декхараш толамца кхоачашдара шоай хьинар кхо ца деш къахьегарах шерашка шерагга дукхагIа хул цар кийчду халкъа эша товараш, шерагIа хул цар ассортимент. Укх тIеххьарча хана халкъа боахаме дукхагIа хьаь йолалъй керамически пхьегIаш, елочни игрушкаш, тайп-тайпара сувенираш.

Цхьабакъда, арахеца халкъа эша товараш аьй республике дегIаухаш дале а, бахача нахага эшшача боарамагIа дIавхоачаш дац цхьадола товараш. Укх тIеххьарча хана культурно-бытовой гIулакхаштен кхо-картен эша товараш ара ца хецаш соцадаьд «Красный молот», «Трансмаш», «Металлист» заводашка, «Терек» объединене хьадац берий гIандилгаш. Кухнера пхьегIаш, барзкъашта лаьрхIа йола прищепкаш, корнйи, мIарийи конаш, бешаш, скобиной наделеш, целаш, долинелкаш, цхьадола наха чIоагIа эша товараш хьакхуль кхыча областашкара, крайшкара, автономни республикашкара. Уж кийчдара мел эша хьалеш долаш да республикерча хIара промышленни предприяте. Царех кхетамца пайда ийбар кIара коллективо де дезар да.

Хоаш ма хиллара, хаддаза тоалаш дегIа советски наьха вахар, цунга хьежжа дукхагIа хул цар дIадехаш дараш. Из ларде а лувцаш, партен правительствен дал соцамаш дикза кхоачашдеш, халкъа эша товараш дукхагIа арахецара денна терко е декхарийла ба министерствай, ведомствай, предприятей, организацей кулгалхой. Цу гIулакха тIаерзаяь йола шоай торокаши кхоачамаши гуча а доахаш, уж производствана юкъехувлар социально - экономически политически дакъе боккха ловрхIам болаш халар кхетаде деза цар.

ХIара шера тIаийдеча социалистически декхараш тIа белгалъяьхи я бахача наха эша товараш арахецара йола пункташ. Дукха моттигаш нийсъу цхьайолча коллективаша уж декхараш кхоачаш ца деш. Из гIулакх а халкъа эша товараш арахецара лохъяь заданеш уттаелга а кIендаь дIаданкха деза. Цхьанкха дича ла мегаргдолаш дац хьалха арахецаш хилла халкъа чIоагIа эшаш дола товараш кийч ца деш сецаделга. Уж саина дола кхоачамбоацараш цу ловрхIамеча балха тIа па нийсдалийтара даим тIехьожаш лоаттабе декхарийла я парте горкомаш, райкомаш, юкъьяшара партийни организацеш.

Дерригa шоай знзаши кхоачамаши оарцагIдаха деза министерствай, ведомствай, объединеней кулгалхоша шоашта чуйоагIача предприятешка дукхагIа халкъа эша товараш арахеций тара, цар ассортимент шер а еш, уж дикагIа хилийтара. Производства лоттадех уж хьаде йиш йолаш дукха моттигаш нийслу, дуцца лакхлургья предприяте экономически эффективность. Цудухьа-ма могга дукхагIа вIашагIъехка еза уж товараш арахецара йола цехаш, участкаш.

Халкъа эша товараш арахецаца кертерча кхоачамбоацарех да цар дикал лоха хилар. Дукха моттигаш нийслу уж товараш хIанзарча хана техническ хьалашен дIа ма дехкара доацаш, брак йолаш уж арахецарах гIод тексхо е потребителаша дIа ца ийдеш уж юхаухийташ. Цу гIулакхех предприятешта а пачхаьалхенна а чIоагIа зе доал. Уж саина дола кхоачамбоацараш нийслу Грозненски кота гIирс беча, Назрановски трикотажни фабрикашка, художествени промыслай объединене, кхычахьа. Бахача наха лаьрхIе кийчдеш дола товараш брак йоацаш хилийтара, царна еш йола отделка, оформлени е цар бос тIа-тIа дикагIа хилийтара берригa болхлой, инженерно-технически болхлой оарцагIбаха декхарийла я общественни организацеш, халкъа тIехьожама комитеташ.

КПСС XXVI съезда сийленна накъаьлхара керда доккхий декхараш тIаийдад республикерча промышленни предприятей коллективаша. Уж толамца кхоачашдара шерра социалистически яхь йоаржаьй хилкъа боахама къахьегамхоша. Цу яхье хьалха а латташ, наха эша товараш арахецара планаш ялан толамца кхоачашгьеш хьийоагIача коллективай опыт шеппа йоаржае еза. ТIайоагIа пятилетка толамца дIайоладра йола ларда а йоллаш, парте аргIанерча съезда къахьегала сонтIат кийчдара къовсам лоаттабеча предприятеш кьаьнкха а хила йиш яц пачхьалкхен планн тIанйца декхараши дикза кхоачаш ца деш. Из кIара коллектива сийлен декхар да.

«Союз-37» яхача космически кема командир летчик-космонавт, Советски Союза шоаза Турпал Виктор Васильевич Горбатко.

В. ЧЕРЕДИНЦЕВА сурт.
ТАСС фотохроника.

«Союз-37» яхача кема командир полковник Горбатко Виктор Васильевич

Советски Союза шоаза Турпал СССР летчик-космонавт Виктор Васильевич Горбатко ваьв 1934 шера 3 декабре Краснодарски края Кавказски района Венцы-Заря яхача поселке. Батайски военни авиационни летчиний училище чакхъьяьнкхачул тIехьагIа тIема-фегарча низашка гIулакх деш хиннав.

Виктор Васильевич — Советски Союза Коммунистически парте член ва 1959 шера дениз.

В. В. Горбатко космонавтий отряде дIаязваь 1960 шера. 1968 шера балха тIера ца а воалаш цо чакхъьяьккхай Н. Е. Жуковски цIерагIа тIема-фегара инженерни Академи.

В. В. Горбатко шозза космически кема баь: 1969 шера октябре «Союз-7» яхача кемаца 1977 шера «Союз-24» яхача кемаца «Салют-5» яхача орбитальни станцеца.

«Союз-37» яхача космически кема космонавт-тохкамхо СРВ гражданин, Вьетнамски Халкъа Эскара Турпал Фам Туан.

В. ЧЕРЕДИНЦЕВА сурт.
ТАСС фотохроника.

«Союз-37» яхача кема космонавт-тохкамхо подполковник Фам Туан

Вьетнама Социалистически Республика Турпал Фам Туан ваьв 1947 шера 14 феврале Тхай Бинь яхача провинце Куок Гуан яхача юрта.

Авиационни училище чакхъьяьккхачул тIехьагIа Вьетнамски Халкъа Эскара истребительни авиаце гIулакх деш хиннав из. ЦхьоалагIча класса тIеми летчика квалификаци йолаш ва. Фам Туан — Вьетнама Коммунистически парте член ва 1968 шера дениз. 1977 шера Фам Туан Ю. А. Гагарина цIерагIча тIема-фегарча академе деша воалавеннав. 1979 шера воалавеннав из «Интеркосмос» яхача программагIа Ю. А. Гагарина цIерагIча космонавташ кийчбеча центре лехкаш долча кемаца ниць бе кийчвала. «Союз» яхача космически кемацеи «Салют» яхача орбитальни станцецеи ниць бара программагIа йола йиза дешара курс чеккхъьяьккхай.

СТАРТ ХИЛАЛЕХЬА ХЬАЛХАГIА «СОЮЗ-37» ЯХАЧА КЕМА КОМАНДИРА ЯЬ ЗАЯВЛЕНИ

Хьамсара новкъостийи доттагIийи!

Массехк минут яьлча тхо, дунен халкъашта юкъерча экипаже члепаш, вежарашха болча шин мехка — Советски Социалистически Республикий Союзен Вьетнама Социалистически Республикан гражданаш, «Союз-37» яхача кемаца космически ниць бе гIоргда.

Тахан дIайолалу «Интеркосмос» яхача программагIа лехкаш долча кемаца аьхазлагIа ниць белга. Цунца дакъа лоацаш ба социалистически содружества итт мехкара IилмахоIи специалисташи. Цу дунен халкъашта юкъерча экипажа командир хилар сох боккха тешам беннаб.

Советски Союзен Социалистически Вьетнамен иккалаша лаьттанна юкъерча орбита тIа цхьана болх белга — из цхьана гIулакхаш леладара керда этап я, социалистически халкъий доттагIал чIоагIен гIулакхаш айхха хилар хьахьокхаш хIама да.

«Союз-37» яхача кема экипажа цIерагIа доклад ю аз: космически ниць бара тхо кийча да, деррига мел ховр, низаш, опыт тIайохийтаргья тхона тIаийлла сийлахьа а бехктокхамие а задани кхоачашъяра.

«Союз-37» яхача кема командир СССР летчик-космонавт Горбатко Виктор.

СТАРТ ХИЛАЛЕХЬА ХЬАЛХАГIА «СОЮЗ-37» ЯХАЧА КЕМА КОСМОНАВТА-ТОХКАМХОЧО ЯЬ ЗАЯВЛЕНИ

Хьамсара новкъостийи доттагIийи!

Сох, Вьетнама Социалистически Республика гражданинах, боккха тешам беннаб «Союз-37» яхача советски космически кемацеи «Салют-6» яхача орбитальни станцеи дунен халкъашта юкъерча экипажашца волаш ниць бара.

Из ниць бу тха мехка юбилейни долча, дерригача халкъо Вьетнама Коммунистически парти вIашагIъеллача дийнахьа дена 50 шу дизар, дукха веза баьчча Хо Ши Мин ваьча дийнахьа дена 90 шу дизар. Вьетнам ший лоIаме хилар дIакхайкадаьча дийнахьа дена 35 шу дизар дездеча шера.

ЧIоагIа гIадвена ва со са Даьхено вежарашха долча кхыча социалистически мехкашца цхьана ерригача адамлен вахар тоадара долча машара гIулакха космически аренашка тохкамаш деча хьинаре дакъа лоацаш хиларах.

Мукъаба сона Вьетнама Коммунистически парте Центральни Комитетаи, Вьетнама Социалистически Республика правительствеи Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитетаи Советски правительствеи сейе боккха тешам боларах дIайха баркал але.

Доклад ю аз: «Союз-37» яхача космически кемаца дунен халкъашта юкъерча экипажаца а волаш ниць бара деррига низаш, мел ховр сийлахь задани кхоачашъяра дIалургда аз.

«Союз-37» кема космонавт-тохкамхо СРВ гражданин Фам Туан.

ДЕШАРХОША НОВКЪОСТАЛ А ДЕШ

Грознерча «Родина» совхозе сиздена чуэцаш лат бьцадаараш. Совхоза болхлошта новкъостал деш ба Грознера «Медик» яхача ялхбIаь саг чуводача отрядера дешархой. ХIанзле пачхаьалхенна дIаденнад ворхI бIаь тонн гаргга бьцадаараш. Царех дукхагIъяраш нарсаши кабуни я.

Укх шера пачхаьалхенна планагIа 9500 тонн бьцадаараш дIадала дезаш ба совхоза къахьегамхой. Из декхар толамца кхоачашдера ерригa шоай тIоранаш оарцагIъяьха къахьегаш а боахк.

Соми бьцадаараши леладеча бригадашта юкъе яьржача социалистически яхье хьалхе йоахаш хьабоагIа Солнышкина Антонина Дмитриевнас кулгалдеча бригадера болхлой. Цхьа гектара тIа кхеьый цар нарсаш. ПланагIа 117 тонн дIаяла езача хIанзале дIаеннай 128 тонн. хIаьта кхы а гулъеш а ба.

ПланагIа пачхаьалхенна 4500 тонн сом дIабала безаш ба совхоза болхлой. Хьалха кхача Iажаш, кхораш, хьачош, кхы тайпа сом чуэца болабаьб. Пачхаьалхенна дIабеннаб хьалхара 85 тонн сом.

ДИЙНАХЬА А БУС А ХИЙ ДЕХКА

Сунжески районерча колхозашка во вIаштIехьдаьккхад хьажкIий, доакъара культураш а бьцаддараш а дIадийнача кхашка хий дехкалга.

Кхашка гIолла яь ройд

XX партсъезда цIерагIча колхоза хьажкIаш дIайийнача кхашта тIагIолла дIайолх догIан хьисапе хий детта установкаш.

Ялата хьажкIаш дIайийнача кхашка гIолла чанхдоал тхо. Цеп йо хьалъетта, лакха латт уж. ТIеххьарча денаде геттара чIоагIа йокъал этта але а, дика хьал долаш я хьажкIаш (700 гектар дIалоаш цар). Укхаза кхашка хий диллара цIенхаштта терко елга гуш да.

Справка лу Кишов Михаил Александровича, хьинар долча къонача специалисто, колхоза председатело.

Из болча культури къаьстта йоахко из оала. Цкъа-дале, хий дехкача гектара гIара боаза пайда хьаэца беза. ШоалагIа дале, хьажкIаш дикагIа йолча индустриальни методаца дIайийнай. Иштта дика дIадолалаь гIулакх доаде йиш ян, чанхдалар а берхьте хила деза цун. Укхаза хIара гектар шиъ да волаш я. Масала, № 1 йолча мехотрядерча П. М. Жихарева шиъ гIончаца П. О Миннустинеца цхьана лелаю 100 гектара тIа дIайийна хьажкIаш. Экипажо шин сменагIа бу болх. «ДДА-100 МА» яхача агрегатаца хIаравар шиъ сменах бархI гектара тIа хий тоха кхоаву. ХIаьт хьалха латта коллектив шиъ плантаце тIа хий теха яла йоал.

Бьцадаараш кхедеча шоалагIча бригаде доах тхо. Укхаза а болх беш я «ДДА-100 МА» яха агрегат. Из лелаеш ва балха йоккха опыт йоза механизатор М. М. Гидеуцев, цунна новкъостал деш ва цун воI Анатолий. Уж яхье баьнна къахьегаш ба Жихарева мехотрядаца.

Лоалахарча тракторен бригаде а ца соцаши боах беш я Н. Г. Демонова лелаю хий детта агрегат. Цун болх а дика лел. Боахаме я 16 шоанн кхоъ «Сельхозхимс» объединенера нозлаьн установкаш. Цул соагIа хий кулг-ьара дехк доккха доацача орашка гIолла. Из деш ва 50 гаргга саг. Уж ден а бус а болх бев ба.

БIарчча хьанйцача колхоза механизатораша денненбуси 100—120 гектара тIа хий дилла кхоабу. Бакъда, из темп а тоъам болаш яц. Хий дехка дезаш доли лаьтташ боахаме дукха да. Духхьал доакъара культураш дIайийнай 1515 гектара тIа, хIаьта цул соагIа укхаза дIадийнад бьцадаараш, бахчеши культураш, царна хий тохилга вIалла а тIехьа дакхкий йиш яц. Бакъда, торонаш а доазув долаш я.

— Укх деношке ка бола илат чуйица дарида тхо. Укхаза механизатораш мукъабаьлча кхы а хий дехка итт машин кхашка арайоакхаргья оаха. ТIаккха дикагIа аьттув хургба тха из ира проблема къоастаяра.

Бакъдар аьлча, колхоза мелиоратораша хIана а кIезига болх бац оттача йокъала кIалхара лила низ бола культура, гидуоргаш, кхыйола культураш. ХIаьта кегаргволаш хьинаре къахьег цар. Царех дукхагIчар IуйрIийна пхи сахьат даьлча дIаболабу болх. сарахьа 8—9 сахьат даьлча сапийтац из. Цудухьа да укх боахама кхаш а дог гIоздоаккхаш.

XX партсъезда цIерагIча колхозаца яхье яьнна къахьегаш я «Путь к коммунизму» яха лоалахара колхоз. Укхаза а шоай атта йоацача вахте мелиоратораш латташ хургба мотташ дар тхо. Бакъда, тхона бIаргадайна гIулакх кхача бесса дар. Инженерно-технически а мелиоративни а службай бехкашх болх беш лоар хиш дехкача техниках 70 процент. Боахаме йолча 30 установках болх беш 7 мара яцар.

Къамаьл дуаш оаха боахама керттерча инженераца П. А. Бобровскеца колхоза председателца Ю. Я. Зибировеца. Иштта хьал оттар бахьан корта а болаш хьадувцаш саг вацар царех. ХIаьта лерттIа хий дехка торонаш лоалахарча боахаме йолчу дукха тIех я укхаза. Ассиновкаш хIара дийнахьа массехк бIаь гектар илат хьа а хьокхаш. арда дезаш бале, укхаза из чуийца дааьна массехк ди дьянад. Тара да илат чуийца боларах гIадбаха колхоза кулгалхой боахаме кхы а лоархIаме гIулакхаш хиларах бийбеннача. «Путь к коммунизму» яхача колхоза кхо эзар гектарал кIезагIа болаш дIайийнай хьажкIаш, доакъара культураш, бьцадаараш. Маькх, дулх, шура санна сага хилаза ергIоаш юртбоахама продукци я из.

Бакъда, колхоза кулгалхой бехках, пайда ма оаш кхашта юкке гIолла тIехь а даьле Iоух хий. хIаьта боагача малха кIал яда плантацеш йокъалуш латт.

БIарчча района хьанйцача а гIулакх кхы дикагIа да ала йиш яц. Районе йолча 151 догIан хьисапе хий деттача установках тхо цигача хиннача дийнахьа болх беш 47 агрегат мара иацар. Нов. Р. М. Рустамов начальник волча «Сельхозхимия» яхача районни объединене 40 хий детта агрегат я. Бакъда, царех болх беш кхоалагIа дакъа мара дац. Хий дехкача моттиге иштта хьалаш оттара бахьанаш дукха дувц, амма кхы цул совгIа деш хIама-м дац.

У. МУЛЛАЕВ, НГIАССР юрта боахама министерства хий дехкача латтай колхозашта юкъерча управлене керттера агроном. А. САГОВ, «Сердало» газета соб. корр. М. МАЗИЕВ, «Грозненский рабочий» газета соб. корр.

Нов. Б. С. ИВАНОВНА НОХЧ-ГIАЛГIАЯ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИЙЛЕН ГРАМОТА ЯЛАРАХ ДОЛА

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

Боахамен профсоюзни органашка дукхача шерашка беркате болх бараха ваьча дийнахьа дена кхоаткъа шу дизарца дуваденнеи Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота лойла Иванов Борис Семеновича — хьун, кальхате, дахчах хIамаш еча промышленноста болхлой профсоюза Нохч-ГIалгIай обкома председателa.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.
Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

г. Грозный.
1980 шу, 24 июль.

МАРСЕИ ЖIОВНЕИ ЦIЕЙ

Самардийнахьа 1 Мая цIерагIча беша Грозненски района къахьегамхоша кIи-марса болхеш чекхдаларца дувзаденна дездир марсеи жIовнеи цIей. Из хьадийлар халкъа депутатий Грозненски райсовета председатела Т. Д. Албакова. Цо дош лу укхаза дакъа лоацаш йолча царца доттагIала гIулакхаш леладеча Ленински района къахьегамхой делегацена керте латтача парте райкома хьалхарча секретара П. Н. Громовна. Цо дет тIара лоаца баьнкхар дакха хьувкъам кхебе а из хинпахьа чуберзабе а карагIдаьнача района къахьегамхошта.

Цул тIехьагIа къамаьл де дош лу Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета депутата «Красный молот» завода электросварщица Умалатова Сажена. Цо дувц юрта боахама къахьегамхошца шоай завода къахьегамхоша дIахха лоаттадеча гIулакхех.

Трибуна тIа ва КПСС Грозненски райкома хьалхара секретарь А. Я. Воронкин.

— Ка болча илатий кхебаь лакха хьувкъам ханнахьа чуийца баккхарца ай адресагIа дIайха дешаш оалаш телеграмма ятай шозза Советски Союза Турпала, космонавташ кийчбеча Центра начальника инарал-лейтенанта Береговой Георгий Тимофеевича. — аьнна нов. Воронкина хьахьайкадина. Зале мел хиннараша чIоагIа тIоараш детташ тIаийцар из хоам.

ТIаккха нов. Воронкина дийцар района кхаш леладеча дакъача толамех. Укх шера хIанзале 100 эзар тонн гаргга илат даьнкхад, план 80 эзар йолча. ХIаьта хьажкIаш чуийцача кхы тIа в хьакургйола 13 — 15 эзар тонн цунна тIетехача, хьалха цIакха а ца кхебаь хьувкъам чуба карагIдаргда района механизатораша. ХIанзале кхоачашъяьй районо илат дохкара пхе шера план а. Пачхаьалхен амбарашка чутессад 95329 тонн илат, план 85970 тонн йолча. Цувах эггара доккхагIа дола дакъа доал Грозненски шурий, «Горячеисточненский» совхозий, Ленина цIерагIча колхоза, иштта кхыча боахамий.

— Оаха доккхал ду балха тIа низкъала минуташ нийсъеннача хана тхона эшачоа оарцагIбоалаш Ленински района предприятешкара къахьегамхой хиларах, — белгалдоаккх нов. Воронкина. Цул тIехьагIа цо ивахха йокха караойн тухи дIалу нов. П. Н. Громовга.

Илат чуэцача котало яькхача дукхача механизатораша, царна гIо деш хиннача города предприятешкарча болхлошта парте Грозненски райкомеи райисполкомеи Сийлен грамоташ, маьхера совгIаташ тийлар.

Бухсоцаш гулбеннараштa гойтар концерт.

МагIалбика районерча «Ингушский» яхача комсаш лелаеча совхозе сиидена лел кхыча доакъарашца цхьана хьайбашта ма могга духхагIа бацций витаминий хьоар IалашдарIа балхаш. Из доакхаш йола АВМ-065 яхе машин цхьанна минута баьцага хьежаш сапа ца лоаттийташ, укх шера дена хьийкъа лоцерна цунна тIакхухьаш ва совхоза дикагIа вола механизатор Гандалоев ТIахир.

СУРТА ТIА: Т. Гандалоев.

ДЕПУТАТАШ — ЯЛАТ ЧУЭЦАЧА

Гаьннара хьежача а гуш я Назрановски района «40 лет Октября» яхача совхоза кхашния лела ния бола техника. Чуэцаш латтача ялата кхай тIа кийсбелар тхона совхоза кулгалхойи керттера специалисташи: директор Албаков Мухарбик, парткома секретарь Арчаков Хасолта, профкома председатель Кусиев Хурон, керттера агроном Чумаков Мухьмад, керттера инженер Кодзоев Закра. Депутатски труппана юкъе боагIаш ба уж. Ялат шIена хьоххий, наьаш дутий хьожаш бар уж. ХIаьта совхоза директор ше ва ялат чуэцача уборочно - транспортни комплексана кулгалдеш.

— ДIадахача шера паччахьалкхенга ялат доахкара план тIехкхоачашдир оаха. — яхаш дувц Албаков Мухарбика. Укх шера XXVI съезда сийна оаха социалистически декхар тIайицар 6300 тонн ялат дIадала аьнна, план 5800 тонн йолча. 15 июле доладенкад тхо ялат чуэца. (Со цига хилар 18 июле) 10 дийнахьа деррига ялат чуйица доаргда аьнна дош дехкад оаха.

Кхашна болх беш яр боахама доалахьа мел йола ялаташ чуэца техника: 27 комбайн, 39 автомашени тракторий лафети. Сунженски района «Сельхозхимия» яхача организацера 10 жатка, кхыйола техника. Уборочно - транспортни комплексана чуйоагIа 73 механизаторах латта кхоъ звено. Царин юкъе ва 12 депутат, царех духхагIбараш укхаза вIашагIъеллача чанна йолча депутатски группана юкъебахаб.

3800 гектара тIара ялат чуэца дезаш ба механизатораш. ХIара чуийцача гектаро укхаза ду 21 центнер, планагIа 18 мара йоацача.

Касарех улла ялат хьалъэцаш, бункер йизача мара ца соцаш, кхай тIа дом баьнкха лел «Нива», «СК-4» яха ике бола комбайнаш. Эттара хьалха я шIе вымпел тIеагIа совхоза хьалха латтача механизатора парте членалла кандидата юрта Совета депутата Зурабов Ахьмада агрегат. НормагIа 7.3 гектара тIера ялат чуэца дезача 12—13 гектара тIара ялат оард цо.

Зурабов Ахьмадал дукха тIехьабисац дика опыт йола механизатораш депутаташ Дзауров Осман, Евкуров Салман, кхыбараш. 10—11 гектара тIара ялат чуоц цар. Царна яхье баьнка къахьеташ ба комбайнераш Хилиев Iийса, Оздоев Муиса, Барникхоев Ахьмад, Кантышев Iийса, Хучиев Мухьмад.

IуйранIна ялх сахьат даьлча дIаболабу механизаторша болх. БахкI сахьат далхалгIа хьожаш хулар техника. Дукха йоаре ха. Цу гIулакха дукха уйла йир депутата Зурабов Ахьмада.

«... Сенна доагIв оаха ши сахьат техххд еш. IуйранIна хIама дуаш — яхаш ... ца уйла йола йо. — Цул дикагIа деций, ха зеха ца йоа-еш цхьан сахьата хьалхе болх дIаболабича».

IуйранIна сагага хIама ца оалаш сиххха техххд а яь, хIама е кхаьлла, ворхI сахьат доаллашехьа кхай тIа вахар яз. Шийн новкъостий кхай тIа хьакхачалехьа цхьан гектара тIара ялат чуийцар цо. Сайрийна механизаторш шоаш салоIача моттиге хьагулбелча къамаьл дир цо. Кхийтар механизаторш на банъахьа хIама хиларах. Иштта, цхьан сахьата хьалхе болх бе баьлар уж. Сайрийна малх чубизача а сердал лоталь къахьегаш хулар цхьбараш.

Цхьа харцахьа даь хIама бIарга ца гуш дисацар депутаташта. Ялат чуэцача техникана тIехьожам леттабеча совхоза директора, ялат цIена чуэцара тIехьожам лелабеча профкома председатела гучадьлар, Олигов Ханамурада, Гадиев Борига ялат лакха хьоккаш хилар. Дукха ча дусар кхай тIа, цул совгIа, кIезига довнар иIа а. ГIалат баьнначарга дIахайтар цу тайпара хIама кхы дIахо довргдоацилга.

Албаков Мухарбика, Кусиева Хурана даь къамаьл хьал я лаьша берригача механизатораштa ахь хетаргдолаш къамаьлаш дийцар депутаташа Дзауров Османа, парткома секретара Арчаков Хасолтас. Цу сийрийна депутатски поста юкъе боаIан болча Евкуров Лахама, Горбаков Хьасана арахийцар «Кiорцхал» яха пенгазет.

Ах сахьата доатор доацаш латтар Зурабов Ахьмада комбайн. Заправка тIа болх бен вола Яндиев Уватгири доагор да ваха дукха гайра. Хоза къамаьл хазаьхар Яндиевка берригa механизатораш а болаш.

Шоай бехкагIа наст-каста йохар Гиреев Мухарбика, Зурабов Бахьталгире комбайнаш. Депутаташа Кодзоев Закре, Кусиев Хурана, Зурабов Ахьмада арахийнар «Оарц доакхе» яха листок уж механизатораш бувцаш. Шоай бехкагIа кхы гIалат дацийтаргвар цу комбайнераша.

Депутата юрта Совета председатела Дударов Урусхана гучадьлар механизаторанта дезаш доза товраш ца хулилга. Райпо кулгалхошца дийцар из гIулакх. ХIана хIара дийнахьа кхай тIа хул автолавка тIа болх беш вола Албогачиев Ахьмад. Цунга де ялат чуэцаш боахкачарна мел эшаш дола товараш: маша даьтта, тIадуха барзкъаш, минеральни хий, оза гIаьленаш.

Комбайнерел совгIа шоферех, трактористех тийша за ялат ханкахьа, ца дойташ чуийца даккхара гIулакх. Из дика кхетаду колхоза духхагIбола шофераша, механизатораша. Шоай бехкагIа ялатеш чуэцача агрегатий цхьа минут ха зехье йойтац Назьаперча «Сельхозтехника» шофераша, трактористаша Арчаков Юсепа, Кулбужев Мухарбика, Юсупов Вахас, Барахоев Салмана, Мальсагов Исмаlала, кхыбараша. ХIара дийнахьа шоай машинашца кхай тIара 12—15 километр гаьна йолча совхоза центральни хьагта ялат дIаккухьаш 7—8 рейс ю царех духхагIбараша.

Цхьая комплексагIа лел кхашнара балхаш: ча гулдеш, доакъар Iалашдеш, укхаза вIашагIъелла я депутата № 5 йолча бригада бригадира Арчаков Султангире кулгалду бригада. Дика къахьеташ ба укхаза трактористаш Дударов Муса, Яндиев Юсап, Дугиев Малсаг, Евкуров Або, стоговеметатель тIа болх беш вола Кодзоев Бахьауддин. 1500 тонн ча гулдаь тонхораш яь дIаоттадаьд цар.

Чах мукъадьнна лаьтта оалаш боахк Горбаков Мухьмад, Оздоев Заьламха, Личиев Алик, Барникхоев Султан, Цуров Исраьил. 110—115 процент кхоачашъю цар шоай балха нормаш. 1200 гектара тIара лаьтта аьха баьннаб уж.

800 совгIача гектара тIа силоса лаьрхIа хьажкIаш дIайийна баьннаб механизатораш Евкуров Жаброьил, Беков Осман, Гелисханов Юсап, Олигов Абукар.

Дика вIаштIехьъаьнкхай ялаташ чуэцача къахьетачарна юкъера социалистически яхь. Иштта кIезига совгIатий тийнизаш комбайнераш Зурабов Ахьмада, Оанев Мухьийна, Варникхоев Ахьмада, шофераш Арчаков Юсапа, Кулбужев Мухарбика, кхыбараш.

Боккхача кхетамца хийчъяьй гойтара агитаци: лозунгаш, плакатиш, кхыдараш долеш да. Аракецаш я «Молния», «Ира хоамаш», халкъа тIахьожамхой листокаш. Шоаш хьалкхедеча ялата чIоагIа хьурмат а деш, ца дойташ из чудэ гIерт кхаш леладераш, депутаташ.

Цхьабакъда лаха хIама да белгалдаккха дезаш. Сунженски районерча «Сельхозхимия» яхача объединенера укхаза болх бе баьхкача механизаторех 18 июле къайеташ Михайлов Павел мара вацар. ХIаьта Киселев Василий, Босв Вичтор, Александров Василий Пантелеевгiар, Комаревцев Василий, кхыбараш къалаш а менна беха бар. Кхай тIа болх бе эттача ялат толхадора. Цар бехкагIа кимут яха чара кхай тIа цIи йоалар. Кхы царна де хIама доацаш совхоза директора цIабахийтар уж. Цу гIулакха жоп деха деза «Сельхозхимия» яхача кулгалхошкара.

Совхоза къахьегамхой дог тийша ба, деррига ялат шоаш ханал хьалха чуийна баьлча пунах XXVI съезда дика совгIат хургдолгах. Цу гIулакха уж чIоагIа оапцагIбаьнна гадина хьакьох ди тIехьа шерагIа царна юкъе ираам латтача социалистически яхьо а цар доахача толамаша а. Царна юкъе хьа тха латташ ба депутаташ.

А. САГОВ.
тха соб. корр.

ГIАЛАТАШ ЦА ДУВЛИЙТАШ

Дукха ха йоакхарсья «Серноводский» совхозе жа леладераша хIадаха Iа дин ца душ. Доакъар ца тоъар баьхан долаш хIара денна хIана дощ аьнна жа доара укхаза. Геттара халача эттар боахам бIаьсти жа дахна доладеннача хана.

Хоаш жа хиллара, хаоттам чоалхане болаш шу дар чакхдаьннар. Бакъда, хьалха хиначуъ уйла я ма сардагIвола леллахIанз.

Совхозе дукха я эрий буц тIаьнпа моттигаш, жа леладе даьгIенаш. Шин шера тоъаргйолаш йол Iалашлье шортта торонаш я. Буц хьакха вральъар кхо тракторин косилкаш, дукха йолхьиигаш, кхыйола техника. Тракторш чакхъяргйоацача моттигашка болхлоша мангалца куд мара хьоккар баьцаш. Доакъар Iалашдеча механизаторий хинна а ца Iеш, хьнарс дакъа доацаш бар деррига совхоза балхлой.

Цонаш хьакха совхоза болхлой арабаьннача хьалхарча дийнахьа дена шерра льржар социалистически яхь. Механизатораша М. Акаева Д. Ушиева, кхычар тракторий косилкашца шоаза а кхы духхагIа а кхоачашйора нормаш.

Доакъар Iалашдара боахама чIоагIа новкъостал дир юрта совета депутаташа, профессионально - технически училища, юртбоахама техникума студенташа. Къаьстта чIоагIа къахьийсар юрта Совето, цун председатела А. М. Умарова. Цо сердагIйоахар юртара пенсионераш, дешархой, цIен-новной.

Хьалха боахама кулгалхоша дувлийташ хиннача гIалатех къаьстта доккха гIалат дар Iалашдаь доакъар жа латтача моттиге хьатIа а ваа. Царех аргIаш деш ца хиннилга. Аьлча а чан а аргIаш гаьнна доамашка заттар, цхьанне лорадеш дацар. Iай хьайбаш долча хьатIауваа хала хилара совгIа, бIарг тIа па латташ диса доакъар лечкъадора.

Цу тайпара ледарло кхы длийта йиш яцар. Бакъда, тхона а атта дац доакъар хьайбаша Iа доаккхаргдолча моттиге хьатIауваа. Боахамс тоъаш яц автотранспорт, хIаьта хьуькъам чуэцача хала ховш жа хиллара хIара машин чоте я. Специалисташа шоай да дога а баьнна, ерригa торонаш сардагIъяьхар хьайбаша Iе доаккхаргдолча моттиге доакъар хьатIаоггра. Цу гIулакха хьакъоастайр 14 автомашиний тракторий, механизаторша дин бийсев ца хьувсаш тьнаре боххь бир. Шофераша Угазаев Юнуса, Баташев Хизара 15—20 километр гаьна латта доакъар хьатIаухзаш 4—5 рейс йора. Цхьан минуте соцаш яцар Адаев Ахьмада лелаю аргIаш ду машин. Бакьда, лоамашка цунна машинашта йол тIайоттса массаза а аттув болаш хилац. Ира босеш йолча моттигашка кулгашца йотта езаш кул машинаш. Укхаза новкъостал деш бар хьайбаш леладераш.

Совхозе йолча 26 кошарах 16 хIанзалехьа аьлаца биза кхоачам баь я. АргIаш а даь, латта йол лораяра боккхагIа бола жа Iуй бехктохаме а хургболаш дIаеннай. Карара бутт чакхбалалехьа ерригa кошараш аьлаца кхоачам баь хургья.

Эрий яьнна баьцаш туйица дала доахи тхо, хина бе безаш болх-м хIанз а дукха ба. ХIаьта цу гIулакхо тхо дехкарийла ду хьнар даьгI ца долийташ къаьега. Кастта дола лургда тхо судания чуэца. ХIаьта тха боахаме из кIезига а яц—600 гектар. ЧIоагIа дика хиннай из буц укх шера. ХIара гектара тIа 1.5 тоннал кIезигагIа йоацаш йол Iалашъе лерI оаха. ДIайийначабаьнех оахош Iалашдаь деррига доакъар хьайбаша Iа доаккхаргдолча хьатIа а зза, жа Iушка лораде дIалургда.

Совхозе геттара сиденнад гурахьа дIадийна ялаташ чуэцара балхаш. Дюи хиннад уж укх шера—хIара гектара тIара 20 центнер йоал. Цо торо лургья хьайбаш аьлаца меттел концентрированни доакъарна а Iалашде.

Хьувкъам чуэцашехь а кхашкара ча хьагул а деш, жево Iа доаккхаргдолча моттигашка хьатIа а увааш аргIаш ду цунах.

Совхоза болхлоша, специалисташа дог айдена тIайийцар КПСС ЦК июньски Пленума 1981 шера февраль бетта XXVI съезд хьелларгхиларах бола соцам. Массайолча участкашка пятилетка тIеххьарча шера ялата цхьа ма ца боабеш чуэцара шерра социалистически яхь льржай. Къахьегамхоша лерI, коммунистий йоккхача форума сийленца накъбабаха.

А. ДАУТОВ,
«Серноводский» совхоза директор.

Кхоана — ТIема-Форда Флота Ди

1939 шера оттадаьд СССР ТIема-Форда Флота Ди, хIаьта хIара шера мель бетта эгара тIаьхьарча кIиранднийнахьа даздеш а да.

Вай махка ТIема-Форда Флот сийлахьча турпална наькъагIа къаденад. Къоначи Советски Республика ТIема-Форда Флот хьаьэр доладаьд В. И. Ленина кIал куг яздаьча 1918 шера 11 февралерча СНК декретагIа. Октябра доккхача революционни моракхите карагIдеьнна гIулакхаш белгаа а доахаш В. И. Ленина яздаьд: «...флота вайна гу къаьегаш болча нахе творчески торонгий Iалагаметта дика образец, кIаьта цунца диллача флото хьаьекхад ше хьалха латта отряд санна».

СССР Гервзанцарча Назий исторечуъ даиш юсеръа А. Г. Железнякова, П. Е. Дыбенко, Г. И. Ульянцева, Н. Г. Маркина, кхы дукхахча Турпалий-моракий цIерашь. Сийленца кхоачашдаьд ТIема-Форда Флото шай декхар Сийлахь-боккхача Даймехка тIема шерашка. ТIема шерашка деррига дохадаь форда чу дазийта моастагIчун тIема кемаш, катераш, транспортний гIонна долеш кемаш 2500 совгIа хиннад. Форда винаце тIола ба 400 эзарза совгIа самолетий моастагIчуа чуххийтай. Флота хизаца шаш дальа а боллам 3 миллион герга бIулго, дукхеа тIема технике дIаийтай, 110 совгIа оперативни тактически десанташ Iоховшайъй.

Флото наьттарча фронте тIом ба 400 эзар совгIа моракаш бахийта хиннаб, хIаьта цар лорайъ Москва, Ленинград, Сталинград, хIаьта Украина, Заполярье, Кавказа лоамашка тIемаш даьд. Къонахчал, чIоагIаш, тIемакочун майрал гойтарах 350 эзар тIема моракаш, форде пехотинцаш, летчикаш орденаш медалеш ейна ба, 400 совгIа баралта—Советски Союза Турпала цIи еннай. Царех юхьхIемаш А. О. Шабалин, П. Ф. Сафонов, В. Н. Раков, В. Н. Леонов, М. Г. Степанян, А. Е. Мазуренко, Н. В. Челноков из цIи шозза еннай. 238 кема, доакхьй, соединенеш тIема орденаш енцай да, хIаьта царех 78 гвардейски аьшна цIи тилла да.

1965 шера тIем тIа доккхий гIулакхаш кхорагIдулларах, дукхача наке турпалал, чIоагIаи, къонахчал гойтарах вай деррига флоташ—Северни, Краснознаменни, Балтийски, Черноморски, Тихоокеански — цIена Байраха орденаш енна да. ХIанз вай ТIема-Форда Флот кIанзарча тIема техникацен герзацен кийрдаь ... из болаш а да.

Советски ТIема-Форда Флот доккхий хувцамаш дар бахьан долаш цунах хиннад океански, ракетно-ядерни, подводно-авиационни флот. Флота команда состава юкъе духхагIбараш инжинера, юкъаре военни образовани йолаш бола, лаьрхIа кийчо дина йолаш бола нах ба. Флота гIулакх деш бола кагтараш духхагIбараш юкъара образовани йолаш ба. ХIанз флоте хIара шоллагIвола матрос—тIеман политически кийчон отличник ва, 90 процент совгIа бараш классни специалисташ ба. ТIема моракаша хьнар кхо ца деш къахьег кемай, доакъой, соединеней тIема кийчо лакхъара, вай Даьхе низ чIоагIбу, фийла белаш цун кхерамайе лораю.

Ахкан хана Iомабалара тIайийца социалистически декхараш толаме кхоачашду Краснознаменни Балтийски флота моракаша. Гаьнна наькъагIа лелача, тIатеIIа тIема гIулакх деча шоай тIема говзал эргайоаккхаш тоаю, Iомадаьр шаьрду цар.

Флоте социалистически яхье хьалхалаттарех цаI я «Образцовый» яхача доккхача противолодочни кема экипаж.

СУРТА ТIА: (аьрдехьара аьттехьа): дика гIулакх деш ба «Образцовый» яхача доккхача противолодочни кема тIара Ленинградо бахийтараш — воккхагIвола лейтенант С. Стрелков, матрос Е. Шушкодомов, II статья старшинаш В. Федоров С. Жаворонков, воккхагIвола лейтенант М. Смирнов, матросаш шолла баь вежарий В. Гунгери В. Гунгеря, воккхагIвола лейтенант Ю. Бахенский.

О. ПОРОХОВНИКОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

Исполкома председатель

Доккхача юв ягIача баьццарча кемсий Iиймe латтача гIалда тIа багIар уж. ВIалла а кIаьа ца луш ледувгIа дог довгIаш, безаме дора цар къамаьл. Цхьа доккха дикахетар хилча санна гIадбаха бар. Вешта цунах-м тамаш елга а дацар. Тхьо шу гаргга даьннад тIеххьара уж бIарга байча дена. КIезига ха яц из. Цу юкъа хьалкхийнай керда тIехье. Дукха хувцамаш хиннад царех хIаране вахаре. ХIаьта ший яр йитай царна хано а.

Мейриева хинна хьехархо Семен Фомич пенсионер ва. Дудара лоаццa тесса листа Iаьржа мож а юкъ-юкъера кIайлуш латт. Цхьабакъда, ханна мегадац царна юкъера доттагIлен гаргало хийраякха. Хийра ца даларал совгIа кхы а тIоагIлуш доагIа гIаьгIачоа Мейриев Хьадиса Дударан жуттатечоа Асвлинаде Семен Фомичан юкъера доттагIал.

— Сона цIаккха а дилургдац город Караганде шахте болх беш а № 12 йолча болхлой кагирхой школе дешаш а волча хана Семен Фомича сайна даь новкъостал. — йоаI Дудара уллув вагIача Семен Фомича белаж тIа кулг а дехкаш. Ер хинавецаре йита хургьир ал школа. Укхо елар сона вахара путевка.

Со школе дешаш хинна итташ шераш дIадаьннадале а, хIанз тхо дахаш вIаши гаьнна дале а, тхона юкъера доттагIлен букъиш хадаш. Из буваам ба Кавказа эзараш километраш гаьнарча Караганде ваха Семен Фомич тхашцига хьоашалгIа воалаварь. Из бувзам ба тахан тха дегаш хьестар. ХIаьта, из цIаккха а хадаргбац. хIана аьлча кIоаргтача дега тIара боагIаш ба из. — чакхдалийтар Дудара къамаьл.

Из бакъда. ТIа-тIа совбоалаш боагIа цу шинена юкъера дог-безам. Цхьабакъда, духхьал цхьан Семен Фомичаца доттагIия леладаь Iац Дудар. Цув дукха ба доттагIий. Цунна дукха беза нах. Из боккъонца вола интернационалист ва. ХIаьта ше санна дог-уйла йолаш хьалхкебе лов цунна шоай станицера берригa а бахархой. Цулухьа дукха ха, кхетам дIалу цо Нестеровке бахача наькха барт цхьоагIо чIоагIъеш.

Халкъа депутатий станични Совета исполкома председатель волча цун хьалхленца доттагIала хетаь депутаташа укхаза чакхйоах тайп-тайпара мероприятеш, лекцеш еш, беседаш ю. ХIаьта интернациональни станица я Нестеровка ше а. Ткъаь бархI къамах нах бах цига. Цхьан шIен делал санна барт болаш бахаш а къахьегаш а ба уж. Духхьал наха интернациональни кхетам бенна Iац Дудар. Из ва бакъвола атеист а. Станичерча бахархошта дика духьалара кхетам балара боккха болх бу из кертe латтача атеистически совето.

Цу совета чувоагIа итт саг. Царех хIаранена тIачIоагIьяй участкаш. Шошоай участкерча бахархошца беча атеистически кхетама балха жоп ду цар. ХIаьта из болх бу лаьрхIа оттаьча планагIа. ХIара бетта цкъа заседани ю. Шоаш баьча балхах нах цига отчеташ тел совета членаша.

Валха пайданегIа йола формаш юкъекхуъ атеистически совето. Нах бах-бахача дIа а ухаш беседаш ю, кагирхой вIашагIхийттача лекцеш еш, бахархой сходаш ю. Къаьстта дукхагIа теркo е баьннаб цу балха «Идеологически, политико - кхетама болх дIахо тоабарах» бола КПСС ЦК соцам арабаьннача тIехьагIа. Укх тIеххьарча хана дукхагIа юкъекхувл керда обрядаши традицеши.

ТIема, къахьегама ветеранашца вIашагIкхетараш хул, ялат, хьайбаш леладерий цIейи чакхдоах. СагI йоалаяр, маьре ахийтар, регистраци яр торжественни хьале дезду.

Къахьегамхошта интернациональни атеистически кхетам луча иштта дукха ха, хьнар дIалу Дудара. ТIаккха цун керттера болх? Шоай дикагIбола юртий, станични Советий председателаш бувзаш хьалхарчарца цун цIа яьккхар сона Сунженски райисполкома председатела Хасеев Салмана. Из ший бахьан доацаш дац. Укх тIеххьарча шин шера боахамен социально - культурни декхараш кхоачашдара района юртийн, станичнин, поселкови Советашта юкъе яьрна хиначе социалистически яхье вIаштта шозза шоллагIен цхьа цхьолагIен моттигаш яьхай цо.

Шоай станице бахача наха коммунально - бытовой социально - культурни гIулакхаш делга тоадеш дукха хIамаш даьд станични Совета депутаташа.

Мейриев Дудар цу Совета председателалла хержача укх кхаь шера Нестеровке хьалдаьд наха бытовой гIулакхаш ду цIа, культура Дворец, юрта библиотека, «Эрзи» яха кагирхой кафе. Хьалъеш латт культурно-торговы центр, кхычахьара тIебаьхнача специалисташта лаьрхIа йола городок, аптека. Царел совгIа укхаза хьалъергья эзар берo дешаргдола керда школа, аптека, амбулатори, иштта кхыйола гIишлош. ХIаьта станице йолаш я участкови больница, бераш ду цIа, амбулатори, тоадьвд дукха а наькъаш.

Хоза хеташ дувцар сона Дудара депутатий гIулакхех.

— Хьалхашка латта декхараш толамца кхоачашдеш хьабоагIа тха Совета депутаташ. 68 депутат ва тха. Уж чулоац пхе группо. 21 постоянни массазарча комиссе. ХIанз, ка бола ялат чуэцача хьийбашта доакъараш Iалашдеча хана, колхоза доккха гIо деш ба уж. Цо безамца йоах шоай дикагIболча депутатий цIераш. Уж ба ип. Нечаев, Чаниев, Хаштыров, кхыбараш.

Бакъув Дудар. Цу станицерча «Путь к коммунизму» яхача колхоза кхашкен фермашнен хьнаре къахьегаш ба халкъа депутаташ. Цар а беррича колхозхоша а боккха кхаъ хинна тIайицар 1981 шера 23 феврале КПСС XXVI съезд гулъярах бола хоам. КПСС ЦК июньски (1980 ш.) Пленума решенеш боккхача теркамца Iомаеш, партийни съезда баха ма боагIара накъбабахара доккхий декхараш хьалхашка уттадеш ба уж.

Вай махка, республике дIадоладаь моллагIа а кердадар, толашагIдар шоай Совета балха юкъедахьа сардагIвоал Дудар. Вакъдар аьлча, атта-м хилац кердачоа някъ баккха. Иштта цхьанца халонаш хьалхашка эттар дIададахача шера цу станице «Новкъостий общество» вIашагIйоллаш а. «Дош дацар из-м, цунах-м хIама хургдацар» яхаш из общество вIашагIйоллара духьала бар кхыметтел цхьаболa депутаташ а. Царна а иштта уж санна болча нахана а дукха беседаш йир Дудара, из общество мел пайдане я дIадийцар. ХIаьта, цо хьийга къа зехьа а довнзар.

Общество болх бе йолаелча дено бахача нахагара совйола хьайбай продукташ хьаэцара гIулакх дика вIаштIехьдаьннад. Наха доахаш доаладе моттиг я, доакъар да. Укх шера фуаш дIадалара кхо плана, шура дIаллара йиъ план кхоачашъяьй Совето.

— Тха станице эггара хьалхен республике шоллагIен тха Совета вIашагIъеллай из общество. — йоах Дудара. Доллача хIаманна пайдане гIулакх да из. Кхыметтел доахьараш кийчделга а цхьана дIахьу наха. 50% шоаштел 50 процент боахаман кийчду цар доакъар.

Юрта Совета председатель из ва «юрта да». Цун кхача веза массанахьа а. ХIаьта, эIамига юрт яц цо кулгал доаттадеш яр. ВорхI заариел духхагIа нах бах Нестеровке. Цунга хьежжа хIара дийнахьа дукха нах боагIа шоай станични Совета председатель волча.

Тайп-тайпара ба уж хаттар, памалашта, тайп-тайпара хул цар дена хаттараш. Цхьабараштa шифер эш, вокхарна — кирпишкаш, кхоалагIбарий бераш берий беша дIаоттаде деза. бкъагIа барашта доагор ... МассагIа да уж?! Цхьабахьда, уж шевар безаме тIайице, ший низ дIахоача гIо ду царна Дудара. Цулухьа дукха веза, сий ду цун юртахоша. ХIаьта боккха мах баьб цун къахьегама а. ДIадахача шера цунна еннай Нохч - ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота.

Доккха даьга лоаш Дудара юкъара порядок лораечен халкъа тIахьожама балха тIен. Цунна дола тешал да Дудара енна Нохч - ГIалгIай АССР чурча гIулакхий министерствaн СССР халкъа тIахьожама Комитетен Сийлен грамоташ.

Мишта вIаштIехьдоал цун иштта массанахьа а кхача, сево низ тел цунна хьалхашка латта декхараш иштта дика кхоачашде?! Цун вахара, къахьегама навкъо ше дикагIа жоп лу цу хаттарашта.

Советски Iаьдал даьнна 16 шу даьлча ахархой боккхача дезале ваьа Мейриев Дудар. Ткъаь цаI бер хиннад цун даьн наьнен. Дудар цхьайттaлагIа хиннав. Царех шиттa — лях вошен ялх йишен хIанз долаш да. Советски Iаьдал бахьанце Къилбаседа Кавказе латтача къовсаме хьнаре дакъа лоацаш хиннав цIе партизан вола цун да Мейриев Хьадис. ЗIамига болча хана дена къахьегама, наха тIера болаш хьалхкебаьб цо дезал. Иштта ххийнав Дудар а.

1974 шера дена Нестеровке вахаш а болх беш а ва Дудар. Хьалхарча юкъа цо болх баьб «Путь к коммунизму» яхача колхозе юрисконсульт волаш. ХIаьта 1977 шера халкъа депутатий станични Совета исполкома председателалла хержав.

Кхы цхьаькха чоалхане декхар а ди Дудара кхоачашдеш. Из ва пхе бера да. Ала деза, цо цун сесага Валентина Николаевнаси шоаш санна къахьегама, наха тIера болаш, эздий хьалкхебу шоай дезал.

ВоI — Нурадди итт класс яьнкачуя тIехьагIа Советски Эскаре гIулакх деш а хинна, ший доIанагIа ваха БАМ хьалъеча къахьегаш ва. ВIаьшерен гIишло хьальеча хьнаре къахьегарах ВЛКСМ ЦК шиъ Сийлен грамота еннай цунна. Грозненски медицински училище йисте а яьккха шоай станице фельдшералла болх беш я йоI Рима.

ХIаьта шоллагIа йола Лейла хьехархо я. Любан Ларисен школе дешаш ба.

Ю. КУРСКИЕВ.

ДЕННА ДОШ КХОАЧАШДАЬД

Шелковской района Ленина цIерагIча колхозе дика къахьегаш хиларах тарра вовзаш а лоархIаш а ва воккхагIвола жа Iу Балаев Салман.

Массехк шу хьалха колхозе жа леладе нах тоъаш бацар. Укхаза болх бе коммунисташ тIахьехаш парткомо кхайкарал дир. Из хьал а лаьца, шофера Балаева машина ко хийцар жа Iуна гIажах. Жа леладара йоккха говзал йолча Ахтулатова новкъостал а деш, дIаболабир цо ший болх. Шу доаллаш цунгара жа Iул хьайийцар цо.

Кердача гIулакхаца чIоагIа безам болаш, опыт йолча жа Iуша ду хьехар хьаэцаш баьча балхах боккха пайда баьлар. ДIадахача кхаь шера тIеххкхоачашдаьд цо тIайица хинна социалистически декхараш, ше леладеча жа Iулашкара боккха пайда боаккх цо.

Балаев ше а къахьегама тIера ва, цу гIулакха Iомабу цо ший бригада членаш— Исаевгiар вежарий Махьмади Iийсай, А. Амаева. Дукха да жа Iуша де дезаш бIарччача шера жега боахк, доакъар Iалашду, жа лоаттаду моттигаш цIена лелаю, кхыдар дуьIарччача шера баь балац цар болх: дахкаш де жа, уж ларга деза, тоалургдолш доажаде деза, тураьа царна осеменени е еза. ХIаьта жа Iангара доахилга мел бехктохаме гIулакх да ховш ма дий. Жа дикагIа Iангара дахара кхайкаь хиннача конкурсе хьалхра моттиг яьккхар Балаева бригадо. Цунна еннай парткомен колхоза правленен Сийлен грамота, ахчан преми.

Укх юбилейни ленински шера Балаева бригадо хIара бIаь жийна тIехьа 138 Iаьхар хьалкхебен хIара устагIанна тIера 6.6 килограмм тха даккхен дош деннадар. Шоаш денна дош диза кхоачашдара торонаш а йолаш яр. Iай жа дика кхаьбар, лазарах лорадир. Хьахула Iоахарий она, могаш дар. Из гIулакх иштта хилийтара кIезига наб йоаниззар воккхагIволча жа Iуно С. Балаева. Бакъда, иштта хьнаре хьийга къа а зехьа довнзар. Хьалкхебаьб дика 914 Iаьхар, е кхыча бесса аьлча, хIара 100 жийна тIехьа 139.6 Iаьхар. ХIара устагIанна тIера дакъкхар 6.8 килограмм тха, хIаьта дерригача Iула тIера даьккхар лаьрхIача — 49.4 центнер; из 9.6 центнер дукхагIа дар тIеийцача декхарел.

Иштта, Балаева кулгалдеча бригадо ше денна дош сийленца кхоачашдир.

ХIанз жа Iуй Iоахарий хьалкхедеш, жа дорстадеш, царна осеменени е кийчлуш ба.

Жа леладерий боккха теркам тIабохийташ бийцар КПСС ЦК июньски Пленума соцам, КПСС ЦК Генеральни секретара новкъоста Л. И. Брежнева цига яь доклад. Шийна болх беш болчи новкъостий цIерагIа Балаев Салмана аьлар:

— Пятилетка толамца кхоачашъяра ма хулла дикагIа къахьега, аьнна новкъоста Брежнева баь тIахьехам дег тIара къоабал а беш тIаийцар оаха. Iоахарий хьалкхедара а леладеча жегаца тха даккхара а йола пхе шера задаьи хIанзлехьа кхоачашъяьйнай тха бригада. ХIанз планал совгIа продукци луш ба тхо. КПСС ЦК Пленума соцамаша тIахьех тхо балха керда толамаш дахара.

Е. ФАРНИЕВА.

Кхоана—торговле болхлочун Ди

Торговле болхлой профессиональни цӀей дезду 1966 шера дена хӀара шера июль бетта дийлагӀча кӀирандийнахьа.

Толаме кховчашъеш я КПСС XXV съездо тӀаийца социально-экономически программа. Халкъа вахара хьал тоадара дакъе боккха лоархӀам болаш я советски торговли. Цу дакъе болх беш волча 9 миллион къахьегамхочо дӀахоьхош дӀачакхдоаккхаш санна хеталу юртбоахамех промышленни болхлой сийлахьа гӀулакхаш. 1979 шера паччахьалкхени кооперативни торговле гӀолла бахача нахага деннад 252,2 миллиард сома товараш, пятилетка дикъ шера розничн товарооборот дегӀенай 18,4 процент. Дукха хӀамаш кховчашду торговлен общественни кхачани материальни-технически база чӀоагӀъяра. Дикъ шера цу гӀуланка дӀадахийтад кӀис миллиард сом совгӀа ахча.

Тикай торговли моттигаш 5,5 миллион квадратни метр тӀакхийттай, общественни кхачан предприятей яр — кхо миллион гаоита моттиг. Ер шу доалуча хана болх беш яр хьалхагӀе дахьча заказех кхачан товараш дохкаш йола 320 универсам, 10 эзар совгӀа розничин предприяти.

Товарооборотах 54 процент гаргга яр самообслуживание тӀаьашта йоагӀаш я. Укх пятилеткагӀа товарооборота кхин дикъех ши дакъа гаргга яр торговле къахьегама эффективность лакхъяра, гӀулакх дара прогрессивни формаш балха юкъехкувлара чотагӀа тӀакхийттай.

1980 шера розничин товарооборота задани 267 миллиард сома боарам болаш отталай, соазка хоашачул 15 миллиард дукхагӀа.

Торговле болхлой керттера декхар Советски сага тӀехдина гӀулакх дела да. ХӀара шера шерагӀа баркалаш латт торговле «Советски сага дакха культура йолаш гӀулакх дара гаранти ду». «Дика хьадаьд — дика дехнад» яхача дийшагӀа бола болам. 30 эзар гаргга сага «Торговле заслуженни работник» яха сийлен цӀи [illegible]. Пятилетка дийлагӀча шера социалистически яхье къовсамашкарашта икъе я: «Детский мир» яха московски фирма, № 1 йола Свердловски универсам, Винницки универмаг, Фрунзера «Ак-Чурек» яха центральни универмаг, «Вафовец» яха Рижски общественни кхачан комбинат, кхьыраш.

НАХ БЕЗАШИ БАЛХАХ КХЕТАШИ ХИЛЧА

ТӀехкъарча массехк шера вӀалла товлуш бацар универмага берий кога гӀирс бохкача секце болх. Шин-кхаъ бетта болх я бийя, болх тоабара-м хац сона, шоашта цига болх бе ца могаш дӀабувлар заведующеш, секце дисциплина яцар, болхлой шоайла барт бацар, план кхоачашъяцар. Из болх фу даь тоабергбар-хьогӀ, универмага йоккхача коллективерча мелагӀча болхлочун вӀаштӀехьдаргдар-хьогӀ из тоабе, аьле хийла уйла йора универмага кулгалхоша, партийни, комсомольски, профсоюзни организацеша. Хийла, яр мегаргвар-их цу отделе вахийта аьнна хетача болхлочунта хьожаш, цун болх тохкаш, цук оамалах кхета гӀерташ хулар царех хӀаравар. Веча балха а, собранешка, производствени совещанешка дача кьамаьлашка а белгала яр кхалнаьха кога гӀирс бохкача секце болх беш хинна продавец Ужахова Мухтара Лида. Из а цук болх а ве аьлар универмага парторганизаце секретарь Баранова Алла Исаковна. Дукха ха хлалехьа из кхийтар Лида ший болх безаши бовзаши йолгах, вахица та ховш Ӏиммерза сага из хиларах. Цудухьа цо администрацена могайир из. Иштта хилар Ужахова Лида цу секце заведующи.

— Эггара хьалха Ӏалаьхате хала дар сона, — йоах Лидас, — дисциплина яцар секце, эсала лелар план кхоачашъяра гӀулакх а. Бокхъалдар аьлча, эггара хьалха сайта укх секце гӀо аьлча кхера а елар со, булургбий-хьогӀ сога из болх аьнна, хӀана аьлча, масса хана а массанехьа а юацаш из секци йолиндаь, хӀаьта а со тешайир Алла Ивановнас из болх бе а тоабе а вӀаштӀехьадаргда хьа аьнна.

Эггара хьалха къамаьл хилар са секце болх беш йолча йиӀигашца, царгара эз дийхар дисциплина тоаелга, болх бе раьза воацачо, ший болх ца безачо кхычахьа шоашта болх лехача сайна бакъахьа хетилге дӀахайтар. Цхьабакъда, болх хац аьле доха ма дохалаш, ца ховр хьаӀомадергда вай цхьане. Цхьа-ши саг дӀаваьлар. ЦӀаьхха тоабелланзар тха болх, хано кховчашду деррига а.

— Дика нана, хьинаре хьехамча, дог цӀена саг, эхь-эздел дола болхло я Ужахова, — дувц универмага директора заместителa Золотова Нина Владимировнас. — Итт совгӀа сага Ӏомальй цо продавеца професси. Лекха культура йолаш, нах безаш, нахалоархӀаш саг я Лида. Дика кхельй цо ший йоӀ Асьет а. ХӀанo из Къилбаседа-ХӀирий медицински института шоллагӀча курса студентка я. Атта дацар да а воацаш из кхее Лидайна.

— Мухтара Лида укх секце кхаца эсала лелар укх секце гӀулакх, — йоах цук куратора Новикова Вера Акинднновнас. — Цу хана план кхоачашъяцар секцес, цхьанна секцеца социалистически яхь лелаяцар. ХӀанз хӀара бетта, кӀира квартала план тӀехкхоачашъю. Иштта, шоллагӀча квартала план 106 процента кховчашъяьй Лидай бригадо, июнь бетта план а кхоачашъяьй 104 процента. Дика лел болх укх бетта а. Секце болх беш мел бараш къона мехкарий ба. Цудухьа ел укх бригадах хагиркой бригада, аьле. ХӀанa укхаза вӀашагӀехийттараш шоай болх безаш, барт-цхьоагӀо болаш нах ба. Царех я йоккхагӀа йола продавец Юнусова Таня, иштта дика болхлой ба Тарамова Роза, Мажидова Аня, Дудаева Лида, Гадаборшева Фатима, Альбигова Арза.

— Болх мишта лел шун, раьза йий хьо балха а заведующена а, — аьнна шийга дахьча хеттара жеп душ, Гадаборшева Фатимас дувц:

— Балха раьза я со, бокъалдар аьлча, беза а беза сай болх. Къаьстта гӀадъахай со бараш эшаш долча товарий укх секце се нийсъеиа. Цхьанне а хӀамах хувца мегаргдац шоашта моллагӀа хӀама ийцача цу хӀаманне раьза долаш цун берий лелаш доле бӀаргаш. Лида а Ӏалаьмате дика саги кулгалхой я. Тхоай нана мо дукхаеаш, цуниа раьза долаш болх бу оаха, хӀана аьлча тхо хьасте, тха дог айдехоаш, цхьан-шин дешаца хьона моллагӀча гӀулакха кхетам бала хоаш л из.

Малав хьо воаьост, тӀаьхха из аргда хьога хьо малав яха халкъа кица юхамаччахьа а даькхка ала мегаргда аьнна хетт сона: шоай кулгалхочун цӀи яккхал, тӀаккха ховргда сона миштай шун коллектив, аьнна. Дика кулгалхо вола коллектив а хул цкъа барт болаш, коллективе сий деккхара шоаш беш бола болх цӀена хьинарех беш хул цу коллектива хӀара къахьегамхо. Иштта бола нах ба универмага № 47 йолча берий кога гӀирс бохкаш йолча отделе а цар социалистически яхь лелаю пазаташ бохкача № 43 секцеца а. Ала довгӀа, яхкар массаза а цу дакъе хьалхле лелаелга. Иштта, е цу дӀадоладелча дена социалистически яхье толамаш доахаш хьабоагӀаш хиларца «Хьокхамаш лакхдарехи гӀулакхаш дара культура товарахь» телаш йола вымпел акхарга я. Укх отдела болх дикен цӀенен, наьха хьашташ лертгӀа кховчашдеш болга ховрга цар «Жалобайи предложений книжка тӀа» хьежача а. Дукха да цу тӀа эцархоша ядаь баркалаш. Иштта юриста Н. Албакова яздо: «Тахан, В. И. Ленина 110 шу дизара хетадьча Ерритсоюзни субботникe къахийта а даьнна бераштa кога тӀа юкха хӀама эца аьнна шин берача даьхе нийсденнадар тхо № 47 йолча секце. Бераштa хӀама эца атта дац, цхьабаьнди, отдела заведующе Ужахова Лидайи Альбигова Арзайи новкъосталца бераштa эшаш бола кога гӀирс эца вӀаштӀехьдаьлар тха. Тха меттала кхыча эцархой хьанташ укх дезача дийнахьа Ӏаламате лакхача культураца кховчашдир цар. Баркал хилда царна! Иштта лерттӀа болх бе дӀахо а аьттув хилба царе!» аьнна. Уж тайпа дег тӀара довгӀа дӀайха баркалаш тӀедолаш дукха дешаш да цу книжка тӀа кхыча эцархоша ядаь а. Ниъха баркалаш хинна ца Ӏеш, дукха да цу отделни секце заведующена — Ужахова Лидайнен тийна тайп-тайпара совгӀаташ,— сийлен грамоташ.

ВЕК АБАДИЕВ.

СУРТА ТӀА: (аьттехьара аьрдехьа) Ужахова Лида, Юнусова Таня, Мажидова Аня.

И. ПЛИЕВА сурт.

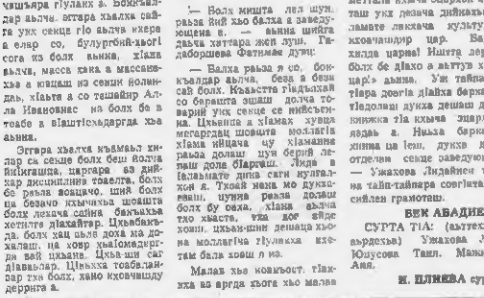

НАЬХА БАРКАЛ ТӀАДОЛАШ...

Торговле болхлой цӀей тӀакхачале хьалха Нохч-ГӀалгӀай респотребсоюза цӀерагӀа Нестеровски станицера письмо дера. Из ядаьраш бар нана-турпиш йола Ичиева Баииг. цӀен-ноаной Масипова Дибихани Адиева ПаьтӀамати. ГаргагӀорташ латтача цӀейца юртахой хьашташ дика кхоачашдеш бола кооператораш даькъала а бувцаш, цар къаьстта дешаш ядора Нестеровскерча столове производства заведующи йолча Яндиева Тамарех.

«Эхь-эздел йиа, нахана Ӏимерзе цар хьаштaшка дина хьожаши саг я Яндиева Тамара. Боккхийчар а эӀамигачар а чӀоагӀа сий ду цун. Цунгара масал эца мегаргда потребкооперацe кхьыболча болхлоша а», — яхаш ядора кхалнаха.

Тамарена дег тӀара баркал яхаш дола цу тайпара письмош респотребсоюзе хьалхагӀа а яхад, ух уж Сунженски райпо а. Цун селлара яха сий дара балхан фуд?

Вурийтта шу даьнна йоӀ яр Тамара кондитер хила ше цӀенхаштта чӀоагӀо ета хана. Цу хана Орджоникидзевски станице болх беш вар цӀи хеза кондитер Алмиров Махаил.

— Из вар сона тха професс юхьнгаш йовзийтар, цо чӀоагӀбир кондитера балхацара са безам, — дагалуш Тамарас. — ХӀанз а дег тӀара баркал ях аз цу сага.

Ученица йолаш дукха ха яккханзар йоӀо. Массехк шу далалехьа дика говзанча а хилар цунах. ХӀаьта массехк шу хьалха Нестеровскерча столове производства заведующелла хьожайир из.

Тамаре цӀераш йоах шоаш кийчдеча чам болча даарий. Къаьстта наха дика дӀоийю укхаза кийчъю фигурни торташ, пирожнеш, кексаш, зефираш, тульски пряникаш. ЦӀейш долча деношка, саг воагӀаш - йодаш моттигаш йолча хана дукха зачашаш тел столовега станице бахача наха. Цхьабакъда, иштта хӀана яхац аьнна дукха нах ух кондитераш болча кхыча моттигашкара а. Укхазара продукци яха дӀайӀо Галашка, Мужеча, Оалхама, Серноводске, Орджоникидзевски станице йолча кооперативни тикашка а.

Ший йоккха опыт къонахарие хамаьрша дӀалу Тамаре. Цуна уллув къахьегаш ба кондитераш баь мехкарий — Евлоева Вахидан Мухина Жения. ХӀаьта веррига я цо болх бе Ӏомаьр ях саг ба.

ДинагӀйолча ресторанашкарчул чама эсалагӀа бац столове кийчбу кхача. Геттара дукха да предложеней книжка тӀа цуи коллектива наха ядаь баркалаш. ХӀаьта цар хьа ма хьокхий балха викал. Иштта яззду Нестеровке командировке хиннача Омски областерча «Красное знамя» колхоза воккхагӀволча диспетчера нов. Гриценкос. Цул совгӀа, столове болх мишта бу хьахьокх ше кийчъеча продукце товарооборота план цо кховчашгъяро а. Нагахьа санна хьалхагӀа цу тайпара продукци бетта 4—5 эзар сома маькха мара столове кийчъеш хиннаеца, хӀана из массехказза дукхагӀа хиннай.

Шеко яц лакхе вай мел дийца дика хӀамаш Яндиева Тамаре цӀераца айхха дувзаденна хилар. Цунца цхьана лоархӀаме общественни декхараш а кхоачашду цо. Из я ший харкархой наказашка дика хьожаш йола станични Совета депутат. Станицерча кхалнаьха совета председатель хиларга хьежжа из йолча каст-касте цхьаца гӀулакх дахьаш боагӀа кхалнах, мехкарий.

Наьха баркал шийна тӀехьа долаш йолча кхалсага къахьегам паччахьалкхено белгалбаьккхаб «За доблестный труд» яха медаль ялараца, социалистически яхье доккхий толамаш дахарах Центросоюзо а паччахьалкхен торговлеи потребкооперацеи болхлой профсоюза ЦК-ас а диплом деннад цунна.

С. ВОРОНИН, СССР журналистий Союза член.

ДОЬЗОЛ ДЕХЬАРА

НРБ. Бургасски мехкдаьттахимически комбинат — мехкдаьтта чакхдоахаш йола НРБ йоккхагӀъярех предприяти.

Комбината мощносташ лакхъеш болгарски доттагӀашта доккха новкъостал ду Советски Союзо а СЭВ членаш долча кхыча мехкаша а. Предприяте отталай советски оборудовани. СССР-чен ГДР-чен специалисташа новкъостал ду промышленни продукце керда тайпаш арахецилга юкъедоаладара. Айхха бувзамаш леладу болгарски нефтехимикаша Грознерча, Рязанерча, кхыча городашкарча шоай коллегашца.

СУРТА ТӀА: советски болгарски специалистий группа болх беш я Бургасски мехкдаьттахимически комбинате.

БТА—ТАСС сурт.

СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ МЕХКАШКАРА ХОАМАШ

Транспорте довгор кходар

Венгре мехкдаьттан газен промышленноста Паччахьалкхен трестен «АФОР» яхача мехкдаьтта продукташта реализаци еча предприятей данкееца, тӀехкъарча зама лохбеннаб мехка бензинах пайда ийбаре боарам. Нагахьа санна хьалха пайда эцаш дола бензин шера бӀаь эзар тонн тӀакхеташ хиннадале, масала, чакхдаьннача шера тӀакхийттар деррига а 25 эзар тонн мара дац. ВНР машинни парка 100 эзар автомобиль тӀакхийтта йолташехьа а. Хетаргахьа, иэзел тӀакхетаргда из укх шера а.

Довгор кходара тӀадерзадаь гӀулакхаш дарца цхьан лакхденнад транспорте хи тӀарчен машинаькъен транспорто моккъаш дӀа-юха кхахьара деррнгача балхашта юкъе лоаца дакъа: ХӀаьта навкъашка дукхагӀа лела аьнвай дизельни двигателаш дола автомобилаш.

Чакхдаьннача шера Венгре кходир 300 эзар тонн мазут. Ворх эзар тонн кӀезигагӀа хургда укх шера дӀаухийта машиний даьтташ. «АФОР» оалаш йолча паччахьалкхен предприяте мехкдаьтта продукташ ехка ца Ӏеш, чакхъяьхараш юха а нийо. Дахача шера, масала, цуи приемни пункташка дӀачуденнад 16 эзар тонн чакхдаха машинаш та хьекхаш дола даьтташ, царех телаш йола мах массехказза лакх а баь.

(АПН).

Хьехамчаша гӀо дарагӀа

Ловосици яхача чехословацки городерча «Къилбаседа - Чешски химически заводаш» яхача объединене 30 шу далаиза вола 700 болхло ва къахьегаш. Укхаза шерра баьржаб хьехамчий болам. Опыт йолча болхлоша, кагирхошта шефство а лелаеш дӀател царна шоай опыт, шоашта ховраш. БоккхагӀа болча новкъосташа гӀо дарагӀа къонача болхлоша доккхий къахьегама толамаш доах. Масала, комбинировании удобренеш еча заводе дика болх беш я социалистически къахьегама коллектив яха цӀи яккхара къовсам лоаттабеш йола кагирхой бригадаш. Царех цаӀ — Вацлава Фронька кагирхой бригада — производственни хьокхамаш лакха хиларагӀа ЧССР кагирхой Социалистически союза сийлен Книжка тӀа дӀаязъяьй. Чакхдаьннача шера шоаьтгкъа рационализаторски предложенеш еннай предприяте къонача новаторашa. ХӀаьта царех 26 тӀаналехьа производства юкъейихьай.

(АПН).

Политически обозревателa заметкаш

СЕННА ЧӀОАГӀЪЮ НАТО

Вашингтоно а НАТО а сихдаьд Атлантически союза къулбехьара фланг чӀоагӀъяра гӀулакх. Испани ма хулла сихагӀа НАТО дӀачуяхаиза яргьяц аьнна заявлени яьй США президента. Дж. Картерен Испане политически лидерашеи. Дукха хе йоацаш Анкаре хиннача НАТО совета сесси белгалдаьдар Греци блока тӀема структурана юхачуйоаладара къахьаш а хӀаьта иштта НАТО Турце лоархӀам лакхбарех дола дош а.

Дж. Картерен Испане кхыча мехкашцарча гӀулакхий министра М. Орехен дукха юкъ юкъе ца йолаш цхьан хаица йир заявленеш. ХӀаьта текстага диллача а яцар уж дукха башхало йолаш. Шинне а чӀоагӀду. Испани «Малхбузен коллективни оборонана» юкъелхар цун хьашташта ма эшшара хӀама хилар. Барт ишта вӀаштӀехьа хилар 1976 шера США-и Испанеи дахча цхьана гӀулакхаш леладарах долча договораца дувзаденна да. Цо чулоац испански территоре тӀара американски вхоъ тӀема - фегарен цаӀ тӀема - фордей базаш дӀахо а цига юсилга.

Шийна из гӀулакх дарагӀа Вашингтоно декхар тӀаийцад ихе шера чухь Мадрида 1.250 миллион доллара боараме тӀема - экономически гӀо де. Цу хане а раьза хилар США НАТО-ца цхьана гӀулакхаш леладелга вӀаштӀехьданнхара а «Юкъарча рынке» чуяхара а Испанена гӀо де. Цу тайпара, американо - испански договора ха чаккйоаллашехьа а НАТО-на юкъе хила эзаш я Испани.

Эттай, кӀаьдда аьлча, цхьа ерргга лер тӀа йоаци ситуаци: Европерча кхерамалени цхьана гӀулакхаш леладарен Совещанена юкъе дакъа лоаццаргдолча паччахьалкхений викалий мадридски вӀашагӀкхетар толаме чакхдалийта гӀерт ше яхаш кхайкадеш бола мохк НАТО-ва мархӀа вккх. Мадридерча официальни наха лерзӀ, уж ши хӀама цхьана тарлургдолаш да аьнна. Испански общественносто а оппозиционни партеша а ийса а доахаш кертагӀдоах мохк НАТО-ва юкъебахаро Европера хьал чоалхане дерзорг хилар.

Анкаре хиннача НАТО совета сессе НАТО генеральни секретара Й. Лунса йоах: «НАТО яхача тӀема организаце юхахьачуйоалве еза Греци», хӀана аьлча блока стратеге тӀа-тӀа боккхагӀча лоархӀаме хулаш йоагӀа НАТО къулба - малхбоалехь а р а фланг. Общественность дукхала йоллашехьа а Греце правительства раьза я НАТО юхачуяха, амма ше из гӀа баккхалехьа цхьадола шийна гӀойле йола гӀулакхаш а дайта. Дувцар да партнерий оагӀорахьара хила деза оида финансовни тӀемен гӀо. Греций лидераш гӀар айль духьала ба «баланс толхадра» — ВӀашагӀкхийттача Штаташа а НАТО кхыча членаша а Турцена деш дола тӀема даькъера гӀо Грецена дечул дукха а боккхагӀча боараме хилар.

НАТО совета сессе доакъошхой, къаьстта а США, цига заявлени яьча бесса, «гармони оттае езаш хилар» теркал а деш. Греценен Турценеи юкъера гӀуланхаш тоале гӀертар Вашингтон Греци блока тӀема организацена юкъе юхачуяо дезаш хилара бахьан из НАТО чӀоагӀъе гӀерташ хилар хинна Ӏац, из да иштта гречески правительства Греце территоре тӀарчэ американски йиъ тӀема база статусах йолча соглашенена ратификаци яра дош Турцепара гӀулакх къоастадаца дувцаш хилар а.

Хетаргахьа, боккхагӀа барий рекомендацеш кховчаш а еш, Турце заявлени яьй Греци НАТО юхачуяра дукхала яц ше аьнна. Уж а воож а рекомендацеш чӀоагӀъю Вашингтонен боккхаи кхоссашкара Турце тӀема потенциал чӀоагӀъяра хьахеца средствашм тӀа-тӀа дукхагӀа хулаш хилара. НАТО ший де йиш мел яр ду Турци ма хулла чӀоагӀагӀа атлантически вордана тӀехьаюзара. Й. Лунса заявлени йир Анкаре, гаргарча хина партнерашкара кхы а «доккхагӀа тӀема а экономически а гӀо» кховчаргда Турцега [illegible].

Фу бахьан долаш да НАТО ший къулбехьарча фланга дукхагӀа теркам тӀаахийта лаар? ГӀулакх миштад аьлча Пентагон а из керте латта Атлантически блок а дагадеха я цу районах, къаьстта а Малхбоален Средиземни фордах, Гаргарчен Юкъерчен Малхбоален дукхе мехкдаьтта долча паччахьалкхенашта духьала керда политически а тӀема а авантюраш яра йола трамплин е. Теркам тӀоэзаш да, дукха ха йоацаш хинна НАТО совета сесси тӀехкъарча 20 шера Турце духхьашха яь хилар. «Миллиет» яхача Стамбуле арадувлача газето цу хьакъехьа белгалдаьккхар, ма Турце «географически а экономически а хьалашца», Гаргарчен Юкъерчен Малхбоалехьа хиннача событешца» дувзаденна хилар.

Вайна гушдар да моллагӀа кхы хӀама а доацаш, натовсэня ӀаьдалагӀа «къахьегам бокъара» ю подход. Европера НАТО гӀулакхий доалонаш шер а деш, «блока байракхе кӀал керда мехкаш а увзаш. Вашингтон дагадолаш я дунен кхыча районашка гӀулакхаш леладара американски бӀун цхьадола дакъа мукъадаккхара шийна тылаш Ӏалаьге.

Цу тайпара йола политика тӀаерзаьь я тӀехкъара а шин блока юкъера стратегически равновеси толхаяра, социалистически сообществаца «низа позице тӀара къамаьлаш дара».

Испански лидераша йоах, НАТО юкъе хилар Испане «кхерамале Ӏалашъяра эггара дикагӀа йола способ я». Цхьабакъда, уж дӀакхет Малхбузен Европах молхах йиза йола бешка е кхийнача блоках. ХӀанз кховчашъе лерхӀаш йола Испани Атлантически блока юкъелхара, Греци НАТО тӀема структуре юхачуйнгара планаш кхыча планашта юкъе миштай ца хьожии йита йиш йолаш яр. Уж я Малхбузен Европа кердача американски реактивни гераца Ӏалашъяра планаш. Малая кхоана Испанега, Грецега, Турцега цу ракетий цхьа дакъа е кхыдола дукха нах бовбу керда гера шоай лаьтта дӀанийсдайта аргдац аьнна доалла отта лоархӀавергвар?

ХӀанзарчоа чоалханеча дунен халкъашта юкъерча хьалаша хьагойт ши тенденци: Советски Союз разряда е гӀерташ хилари тӀера ца йоллаш Вашингтоно дӀахьош бола герз хьадела ма могга сихдара, юкъера гӀулакхаш ирдара тӀаберзабаь икъя. НАТО лерхӀаш я ший мугӀараш шерде. ХӀаьта Советски Союзо тӀахьех е НАТО а е Варшавски Договора юкъедоагӀача мехкий Организаци а санна йола тӀема организацеш эшерйоаца хьалаш хьадара.

Иштта я хӀанз дунен халкъашта юкъерча вахара чулоацам хьагойташ йолча тенденцей принципиальни башхало.

Эдгар **ЧЕПОРОЙ.** (АПН).

Специалиста хьехамаш

ЛАЗАРЕХ ЛОРАДЕ ХЬАЙБАШ

Аьхкий, дукха хьайбаш цхьана вӀашагӀдетталуча хана, лептоспироз яха лазар хул. Из наха а дӀа-си доалаш, кхераме инфекционни лазар да. Кох тӀарча хьайбашта хинна а ца Ӏеш, оакхарашта, са мел доаллача хӀамашта а хӀана хилац аьнна, хулаш лазар да лептоспироз.

Из хьахьоадераш я лептоспири яха микробаш. Уж хул хьайбаша хий мелача моттигашка. 1 — 3 бутт боаккх цар теза хий долча Ӏамашка я а ца йоаш. Бакъда, дукхьал ӀотӀахьежача маьлха эӀанарашта духьала отталац уж. Малх тӀалаттача моттиге уж 1,5 — 2 сахьат далалехьа йоа. Иштта инфекционни лазар хьахьеду микробаш лоаццача хана йоаю йоазаш йолча моллагӀча а дезосредствашa.

Вай республикера дукхагӀа йола территори це лазар латара кхераи болаш я. Лептоспироз яхача лазаро хоа а хулж зе ду Грозненски, Наурски, Шалински, Надтеречни, Шелковской, Сунженски, Назрановски, Гудермесски, Ачхой-Мартановски, кхыча районашкарча хьайбаш лела деча бохамашта. ДукхагӀа йолча хана из лазар хул доаханнен хьаихарчаштен.

ТӀехкъарча 2 — 3 шера дукхача хьайбашта лептоспироз яха лазар кхийтта моттигаш хиннай укх боахамашка: Грозненски района «Первое мая» яхача колхозе, Наурски района Ленина цӀерагӀча колхозе, Шелковской района «Коминтерн», «Путь к коммунизму» яхача колхозашка, кхыча дукхача колхозашка.

Цу лазаро зе даь моттигаш укх шера а я. Масала, май бетта «Терек» яхача совхозе лептоспироз яхача лазарах цамогаш хилар 60 совгӀа етт. Царех 47 Ӏатта урс хьаккхаза далаьзар. ХӀаьта, из мел доккха зе да ховш ма дий. Цу лазарах нах цамогаш хинна а моттигаш я. Масала, апрель-май бетташка Ачхой-Мартановски района Катыр-Юрта лептоспирозах 11 саг цамогаш хиннаи. Из лазар лаьца нах ба кхыча районашка а юрташка а.

Мичара хьалолалу лептоспироз яха лазар?

Хьайбашта, дукхагӀа хана, из лазар хьадовл инфенци йоаллача доакъарахи хихи. Иштта лазар хьоаду лептоспироза микробаш йоахнача бӀехача хи чу хьайбаш лувчаш хилча а.

Лазар лаца йиш я цамогаш дола хьайбаш лийнача дагӀешка. Укхаза къаьстта лазар хилар кхерам ба догӀа делхача хана е яхьла хилча. Цу тайпарча хьалашка лептоспироза микробаш ца йовш дукха ха йоаккх.

Наха из лазар лаца йиш я лептоспироза микробаш йоахкача хи чу лийчача е из мелаш хилча. Иштта из лазар лаца йиш я ушалашкара йол хьоккхча хана а. Цул совгӀа, виш вала йиш яц цу укх цамогаш хиннача хьайбашта Ӏунал деча хана из лазар царгара хьадала йиш хиларх а.

Укх тайпара белгалонаш йолаш хул лазар кхийтта хьайбаш: 40,5 — 41 градусага кхоач йоахал, доакъара тӀера хилац гӀеллу, деттача доахангара йоакха шура кӀезиглу. Цхьайолча хана, лазар кхийттача хьалхарча деношка хьайбай че кочлу, бӀаргех хий ух, яха дукха сихагӀа беттал, кхыйола белгалонаш хул. Лептоспироз яхача лазаре белгалонаш чӀоагӀа тара я пироплазмоз, тейлериоз яхача лазарашта. Хьайбашта малагӀа лазар кхийттад къоастадеча хана из гӀулакх терхалде деза.

Лептоспироз яха лазар кхийтта хьайбаш могаш долчарех хьа а къоастадь, царна дарба де деза. Цу гӀулакха лаьрхӀа арахийца молхаш я. Уж оттабьча шарамагӀа а йоагӀ-йоагӀача хана а хьайбашта тела еза. Могаш долча хьайбашта, лазар хьа ца далийтара, тӀехьа ца йоаккхаш вакцинаци е еза.

Юртабоахама хьайбашта лептоспироза яха лазар хила йиш я шера моллагӀча хана. ХӀаьта а доахан эггара дукхагӀа цамогаш хула хе я апрель бетта денз октябрь хӀатӀакхаччалца. Хьаккхарч дукхагӀа ца могаш хул бӀаьстни гурахьен хурсиниш хьаухулача хана. Цудухьа хьайбаш укх лорадара шин хан-хаинахьа вакцинаци е еза. Доаханна вакцинаци е еза март-апрель бетташка, уж дагӀеенашка арадоалача хана. Цу гӀулакхо чӀоагӀа иммунитет лургья хьайбашта. Ӏаьсашта вакцинаци йича бахьахьа я пар бутт баьлча денз. Бутт баьлча вакцинаци е еза хурскашта а. ХӀаьта хьакхарчашта из гӀулакх де деза уж етк а лехьа 1 — 1,5 бутт хьалха.

Лептоспироз яха лазар дӀа-са кхухь цицхолгаша, дахкаша. Цудухьа, лазар дӀа-са ца дарживттара чӀоагӀа лоархӀаме да уж ма хулла йоа а еш, дӀайоахилга. Иштта чӀоагӀа лоархӀаме да хьайбашта хий меладу моттигаш цӀена лоаттаелга.

Ветеринарни специалисташ, хьайбашта гӀулакх мел деш бола нах деккарийла ба лептоспироз дӀа-са дувргдоацаш де мел деар [illegible].

Б. ДИКАЕВ, ветеринарни Ӏилмай кандидат.

АВТОТИКА—КХАШКА

Сихденнад колхозийи совхозийи кхашкара балхаш. Чудаш латт хьувкъам. Ӏалашдеш да доакъар. Советски районерча тхьамка леладераша шоалагӀа оасар дада шоай кхашка.

Кхашка болх беш боахкача наха беррига геркам тӀелоаттабе беза ха я хӀанзара яр. Цунца дувзаденна укх деношка къамаьл хилар тха Советски райпо председателаца И. Асхабовеца торговни отдела заведующи волча И. Лорсановцен.

Райпо правлене юрта боахама къахьегамхошта 1980 шера аьхкий гурахьа гӀулакх дара хоадамболла мероприятеш отталай. Цу тӀа белгалдаьккхад мах беча предприятешка, кхай тӀа, фермашка, даьгӀенашка болх беш болча наха эша товараш лоаттадела. Юрта боахама къахьегамхошта эшаш дола товараш цар болх беча дӀахухьаш я автотикаш.

Автотика лелаеш ва опыт йола торговле болхло Хубаев Хася. Кхай тӀа, фермашка болх беш боахнача наха эша кхачан а промышлени а товараш кхухь цо.

Лакхе дийцачох, районерча мах беча предприятеша дика болх бу аьнна хетадала тарлу. Из аштта доацилга гучадаьлар укх деношка кхашка хиннача районни газета болхлошта. ХӀанз а дукха кхоачамбоацараш да райпо балха. Хьаьаа доацам хул хӀара денна эша товараш яхаш леткъар кхашка балха боахка нах.

Цу гӀулакха эггара хьалха бехке я И. Лорсанова кулгалду райпо торговни отдел.

Б. СОЛТАГИРЕЕВ, штате воаца корр.

ОЛИМПИАДА: СТАРТА ТІЕХЬА СТАРТ

КРЫЛАТСКИ 1 км йІаьха волча гите котаяла ерригіа тороёаш йолаш вар Сырдарья ахача узбекски городера Панфилов Александр. ЧІоагІагІа болча гоницкалита цІаьхха юкъевахар из. Цудухьа доазол дехьарча специалисташта вІалла вовзаш а вацар. Дика кинчвеина старте араваьлар Саша, бакъда цІаьхха дага доадар хилар. Цун форма хуацасина хиннай. Цудухьа трека поютно тІа кхьнода номер а йолаш араваьлар из. Массехк минут кийшар судахоша тренерий из гІалат тоадара. Хетаргахьа, спортсмен «шелвенна» хургвар. ХІаьта а къонача атлето ше мел дир дир котало якихара.

Дистанци ІалаьмаТе сиха чакхъяьккхар цо, керда дунен рекорд а оттаеш (1.04,84). Из ха эггара дикагІа йолаш лаьгтар дунен кхоаза чемпион, ГДР-ра 24 шу даьнкача автослесарь Лотар Томса велосипед хахкалца. 1000 метр кхы а сихагІа — 1.02,95 чакхъяьккхар цо. КхоалагІа моттиг яьккхар Давида Уэллерс (Ямайка).

ЛУЖНИКАРЧА спорта Дворецe хиннача олимпийски турнире 22 июле хьалхара дошо медалаш яьхар советски гимнасташа. ЦІей деэдеш вар Владимир ахача городера Андрианов Николай, ленинградец Дититиз Александр, Азарян Эдуард (Ереван). Воронежера Ткачев Александр, львовски спортсмен Макуц Богдан, москвич Маркелов Владимир. ШоллагІа моттиг ГДР команда яьккхар, кхоалагІъяр — венгерски гимнастaша.

Къаьст-къаьстача яхьашка диллача хьалхле 22 шу даьнкача Дитятинга я — 118,40 балл. Олимпиада — 76 абсолютни чемпион Андрианов Николай цул 0.25 балл тІехьаус. КхоалагІча моттиге ва Болгарера Стоян Делчев (117,50).

60 КИЛОГРАММАГА кхаччалца доазал долчи штангисташта юкъе керда олимпийски чемпион Мазин Виктор ше тренировкаш яьца Іеш, къоначарин новкъостал де а кхуви волга хайкачул тІехьагІа спорте шоай никъ дІабоилберишка лаьрхІа массехк дош алар цунгара дийхар журналисташа. Кlезига уйла а яь чемпиона аьлар: «ХІара дийнахье къаьхегаро мара новкъостал дац спорте турпал хила».

Цу дешаех городе Шахтинске (Карагандински область) вахача, шахте электрослесарьлла болх беш волча Мазин Виктора спортивни карьера эпиграф е метаргьяр.

«Измайлово» яха спорта Дворец Мазин Виктора вра долаш хилар. Кхо кІира хьалха шин сахьата дунен рекордай ерриге таблица «юхаийзийр» цо. Котваьлар олимпийски помосте а. 290 килограмм хьалъайир цо. Дото медаль яьккхар Болгаре команда викала Стефан Димитрова — 287 кг. цул 5 кг тІехьаьвисар соакка дунен чемпион хинна полик Марек Северын.

ОЛИМПИАДА-80 футбольни турнире ахаш матчаш чакхъяьннай «А» группе ши тур чакхъяьннача тІехьагІа 1/4 финале яьнна — СССР-а Куба а командаш.

Нагахьа санна турнира лай — советски футболисташ яхьаш дІайолаелалехьа а котбовргба хьаьна хеташ хиннабале, Замбеи Венесуэлан командаш эшаяьча кубински спортсменаша баьккхар бокуха толам ба.

«С» группера командаша а шишша матч довзаяьй. Цига котало якиха еррига тороаш йолаш ба Монреала олимпийски чемпионаш ГДР футболисташ, Испанен Алжирен сборни. Цу группера кхьмеддел яикъагІа йола сборни — сирийски яр а я 1/4 финале дІачуяла теоретически торо йолаш.

ХІара олимпийски футбольни турнире хьигучайоах керда цІераш, бІарчча командаш. 1972 шера Мюнхене котало яьккхар цул тІехьагІа шин шу даьлча дунен чемпионате кхоалагІа моттиг яьккхача Польша команда. Дів шу хьалха Монреале белгалбаьлар Платини (хІанз Франце сборни команда дикагІвола доакъошхо), испанцаш Арконадо, Олмо санна бола футболисташ... Шеко яц Олимпиада-80 футбольни турнире керда цІераш гучайоахаргхилярх. СпециалисТаша хІанале а вуьц форвард Кюн (ГДР), Хидиатуллини Бессонови (СССР), Шестич (Югослави), Чителу (Замби), Зльдениль (Кувейт).

ОЛИМПИЙСКИ хоккейни турнире шоллагІа котало яьнкхей советски хоккейсташ. ДІадехача кхьрача дийнахьа счет 5:1 а йолаш Польша сборнел котбаьлар уж. Вай команда хоза я дика а лайзар. «ахкачарча хоккея» арсеналера ерригта технически приемаш гойте вІаштІехьдаьлар цар.

Турнира лидераш ба Испане хоккеисташ. ЦІаниха оша ца эшаш пхи очко яьккхай цар. Царна тІехьа боагІа йиъ-йиъ очко йоле Индеи СССР-ен спортсменаш.

КхоалагІча туре счет 2:2 я йолаш Инде сборнеца лайзар испански команда, хІаьта Куба хоккеисташа счет 4:0 а йолаш Танзане спортсменаш эшабир.

ДІадахача кхьрача дийнахьа финала шоллагІча тура матчаш чакхйоахаш бар гандболисташ. Советски команда счет 17:7 а йолаш Чехословане сборни эшаийр. Цул тІехьагІа из турнирни таблице хьалхарча моттиге яьлар.

Ши тур чакхъяьнначул тІехьагІа йиъ очко а йолаш ший группе лидер йолаш я вай махача яьхе команда. Кхьча группе турнирни таблицана кертe латт кхоккха очко яьккха Польша а ГДР а гандболисташ.

ФЕХТОВАНЕХ йолча олимпийски турнире 23 июле хьалхара дошо медаль яьккхай советски рапириста. 26 шу даьннача киевлянина Смирнов Владимира.

Атто баккхансар цо ца толаи. Цунца къовсам лоттабеш вар совнкарча дунен чемпионате дото призер Паскаль Жолио (Франци) — цо шоллагІа моттиг яьккхар, дунен кхоза чемпион минчаник Романькон Александр цо кхоалагІа моттиг яьккхар.

КЕРДАЧА чемпионий цІераш йоах Олимпиадо. Царна юкъе ба гІорбаьшнараш а нахаl кlезига боваараш а. Цхьабакъда 67,5 кг. дозал долча штангистьшта юкъе болгарина Янко Русева мара олимпийски чемпионa цІи йоаккхаргья аьлча теша хала дар. Цох хІанa а хилар олимпийски чемпион, дунен шя рекорд а оттаеш. Шоаза гІерта цо хьалъайир 342,5 кг.

Рекордаш ца оттайча йоаккхий коталонаш хоахалургьяц — аьлар олимпийски чемпиона ТАСС корреспондентаца къамаьл деш. — Хьанцаргьа дай ер яьаш. Алхха цхьан дийнахьа 13 къаман, 21-ваа олимпийски рекордаш тоаяй.

Дото медаль яьккхар 335 кг. хьалъайича Кунца (ГДР), бронзови медаль елар кхоалагІа моттиг яьккхача болгарина Минчо Пачовна — 325 кг.

СОВЕТСКИ гимнасткай команда цхьаьккх а котало яьккхай. Дошо медалаш ейнай дунен абсолютни чемпионкана мийчанкаа Нелли Кима, Дона тІарча Ростоверча Наталья Шапошниковна, ленинградкана Елена Давыдована, красноярскерча Мария Филатована, киевлянкана Стелла Захарована.

Монреальски Олимпиада абсолютни чемпионка Надя Команеч керте латтача низ болча Румыне сборни команда 1,40 балл тІехьайнсар.

394,90 балла — из къохкам гойтар СССР сборне. КхоалагІча моттиге я ГДР команда.

Личии зачете лидер я ГДР-ера Макси Гнаук (79,35). Цул 0,20 балла тІехьаюс Шапошникова, кхоалагІча моттиге я Эмилия Эберле (Румыни) — 79,10. Аьттув баланзар Команеча. Упражнениеш еш йоаллача хана Іохкетар бахьан долаш из КъоалагІча моттиге мара яц.

СОВЕТСКИ баскетболисташ олимпийски турнира «А» ахфинале чубахаб, Цига Бразиле, Югославе, Итале, Куба командашца цхьана цар къовсам лоаттабергба призовой моттигаш яхара тІехьа.

«Б» ахфинале вархІалагІчунтара яьна шийттаІагІчунга кхаччалца йола моттигаш яхара тІехьа къовсам лоаттабеш хургья Инде, Сенегала, Швеце, Чехословаке, Австрале, Польша командаш.

КЛАССИЧЕСКИ кІалтохарга латача 74 кг. дозал долча спортсменел кот а ваьнна дошо медаль яьккхар венгерски атлета дунени Европан чемпиона, 27 шу даьннача Ференц Кочиша.

ШоллагІа моттиг яьккхар алма-атинца Быков Анатоле. КхоалагІа вар фин Микко Хухтала.

23 ИЮЛЕ брасса хьисаве 200 метр аьк деш Москверча Олимпийски ловзарошка котало яьккхар Вильнюсера Качюшите Линас (2.29,54).

Из чІоагІа драматически финал яр. Ерригача дистанце хьалха йоагІар ленинградка Варганова Светлана, финиш чакхъяла массехк сантиметр йисача хана цуна тІехьа а кхнина хьалха яьлар Лина.

— Хьалххе а оттаьча планагІа аьк дир аз, — аьлар Качюшите Линас ТАСС корреспондентага. — ТІеххьара 30 метр аз мога сихагІа чакхъякккхa Іоаш яр со. Котъялар мара кхы уйла яцар са.

Иштта ира къовсам латташ чакхъьялар баттерфляй хьисапе 100 метр аьк дара финал а. Цига котало яьккхар дунен рекордсмено шведски спортсмена Пер Арвидссона.

4 х 200 эстафете бІубенна котъяьлар СССР сборни. Цо оттайир керда европейски рекорд — 7.23,50. Вай команде даьха доацаш вар кинчанин Сергей Копляков, ленинградец Владимир Сальников, таллинера Ивар Стуколкин, ленинградса Андрей Крылов.

«БИТЦА» — из дош дика доаз тайп-тайпарча мехкашкарча говраш хехкараша. 24 июле дІайолаелнай Олимпиадера цар яхьаш. Уж хьайийллар индийски спортсмено Дарьао Сингха. Цул тІехьагІа троеборий турнира ювцъбахар СССР, Итале, Венгре, Мексика, Польша, Болгаре спортсменаш.

БОКСЕРИЙ турнира кхоалагІча дево кхы цІаьхха а тешавир дегІадовгІача мехкий спортсмений поанеци тІа-тІа чІоагІлуш йоагІиlга, — аьлар ТАСС корреспондентаца къамаьл деш кхоза олимпийски чемпиона Лагутин Бориса. 54 кг дозал боксерашта юкъе котаьлар Айель Мохамед (Эфиопи), Джеральди Иссаик (Танзани), Фаувз Заглул (Сири).

(ТАСС корр.).

«Олимпийский» спортивни комплекса бассейн. Цун трибунаш тІа Іохоаве йиш я 13 эзар саг.

В. СОБОЛЕВИ,
В. КОШЕВОЙИ сурт.
ТАСС фотохроника.

Москверча кердача олимпийски объекташта юкъе аггара хьалха болх бе йолаенарех я ЦСКА футбольно - легкоатлетически комплекс. Цхьа шу гаргга ха я укхаза СССР йоккхий турнираш чемпионаташ чакхьювла. Олимпийски деношка укхаза хул класснчески а ший лоІамерча а стилагІа яlашагІлетара яхьаш фехтовальщикий турнири.

СУРТА ТІА: футбольно-легкоатлетически комплекс.

А. ЧУМИЧЕВЕИ,
В. ВЕЛИКЖАНИНЕИ сурт.
ТАСС фотохроника.

КУЛЬТУРНО-СЕРДАЛОН БОЛХ—КХАШКА

Чуйбика кхашкара балхаш деш боахк республикера ахархой. Иштта хьинаре уж къахьегаш боахкача хана лоархІаме да бІлча юкъе ийслуш волча мукъача хана цар сакъердаме салоІергдолаш лирически иллеца. ТІах ахьиа долча халхарашца, цхьа самукъадеккхар. Уж гІулакхаш кхоачашде декхаройла я агитбригада. ЛоархІаме да концерта хІара номер производстве толаиш доахачарна хетаа, кхаьтІа, ферме, хьатта керда газеташ, «Молнеш», «Къахьегама листокаш» арахецар, лоаци беседа чакхъяьккхар. КъахьегамхоЙ кхьдола культурни кьашташ кхоачашдар.

Из болх дика лелабу МагІалбиа районни культура Цlен агитбригадо. Из да цун кулгалхочоа, культура ЦІен методиста Л. Чертоева цІни декхар дика доаваш хилар. Тематически постам болашш дика вІаыгІьелла репертуар йолаш я агитбригада программа. Концерта хІара номер хетаю бригада, отделене, совхоза хьалхалаттачоа, хІаьта эсала болх бер, харпахьара гІулакхаш лелардер беговхьш я интермедеш.

Кlи-маре дІаболабелча гІоне агитбригада доакъошхой хиншаб Ахриев ГІапура цІерагІча, МагІалбиерча, Вознесеновскерча, СоагІачарча совхозий къахьегамхой болча хьоалагІа баха.

Ахархоша раьз болаш тІа а оц самодентельни артисташ, каст-кастагІа шоаш болча аха кхаш тІа е хьех.

А. МИСЛАУРОВ,
культура министерства республиканиски Іалла - методически центра социологеи методикаи отдела заведующа.

ШИЙ БОЛХ БЕЗАШ ХИЛЧА

Наурски района дикагІболча культпросветбалхахой вlераш йоахача хинa. Даим йоахих С. Н. Прянинковай цІи. 1979 шера август бетта «50 лет Октября» яхача Наурски района культура Цlенна керте оттию С. Н. Прянинкова. «Эрална», инатъяа мара болх ца булурашна лоархІаш яр из учреждени. Кlезига къахьега дезаздар кердача директора унтазара болх лер тІа баиклара.

Светлана Николаевна цу халонех мел лоархІаьй, оплантара болх тоабара цуна фу нарагІдаьннад хьахьохк 1979 шера. Наурски района культура учрежденешта юкъе хьрача хинача социалистически яхьa итогех «50 лет Октября» яхача культура Цlено шоллагІа моттиг яьхха хиларо. Из кlезига хІама доацар. Къаьстта а керда директор август бетта мара болх бе йолаялаза хилар дагадехача.

ТІехьбаккхар, цуж членаш вІаши тешаш/гІулакхаца хургбола атмосфера учреждене хьяр Светлана Николаевнаа нарагІдаьнна дика гІулакх да. Цхьабакъда. къаьстта белгалдакха безам ба са из активаца болх бе хоаш хилар. Укхаза гучаделл директор организаторски болх бе хоаш хилар, из наха хьаштдолаш, шр лоархІаш хилар. ХІара мероприяти кийчъеча из чакхйоаккхача концертни агитационно - художественни бригадай выступленешка хьнаре дакъа лоац берий беширча воспитатела, торгови болхлочо Е. В. Вандаренкос, дукхача кхьбараша.

Иштта белгалдаккха деза, Пряникова керте латтача культура Цlенах культпросветучилище деша баlарашта практика чакхъяхара йола баса хинна хилар. Студенташ шоаза хиниаб укхаза практике, шоаш цига Іомадаьчоа чІоагІа раьза болаш дІа а ихаб. Цига яьккхача доацаца хана массехк мероприятеца юкъе дакъа лаце йиш хилар цар: поэта Асидова творчествана хетаьча литературни сийрене. «Живари, вагий нах!» яхача конкурсашка — сайренашка, из лоргаен ялат чуэлачен хана агитационно-художествени бригадаша производствени участкашка яьча выступленешка.

МоллагІча культурни учреждене болх мелла дика лела, цун кулгалхо хоаш хила веза ший балхашра кховчамбоалараш къоастаяза йиса проблемаш малагІаш я.

Сенах латт цу толамий къайле?

Эггара хьалха из латт Светлана Николаевнайна ший болх безарах, из цуна сакъердалуш, цунах бола ший бехктонташ кхетабеш хиларах. ЧІоагІа лоархІаме хилар укхаза цуна нахаца гІулакх лелае, кулгалхошца а мутІарерча къахьегамхошца а контакташ оттае хар. Цул совгІа, моллагІа болх бе доастама хетар яц из ше: нагахьа санна гІулакх эттача культура Цlен помещене чу нуа хьакхар, улеаш дилар, клуба юххерча территоре тІа порядок оттаар, самодеятельности лоакъошхой костюмиш махьа баккхар санна дараш ше ду цо.

Дукха болх бе-культура Цlен балхахошта уйх шера тІалаттар. Цар лаьрхІад культура учрежденe болх тоабара ерриге гойтара агитаци кердаякхта, йоккха, дилла а болх бергбола хор вІашагІйоллаи, оригинальни сценарех чакхйоахаргйола массехк йоккха, дукхача маха лаьрхІа мероприяти чакхьякха. «Дагалоацаргба берригаш а цІераш а йолаш» яха тематическа сайренаш, «Сийле хийла хьувкьам ансамбаьмхарий» яха цІей. «Живари, махкарий!» «Живари, вагий нах!» яха конкурсаш, кхы йола мероприятеш чакхйоах.

Дукха планаш де лаьрхІа сакъердаме хургдола хІамаш да С. Н. Прянинковай. Художествени кулгалхо А. Н. Объедков, баянист В. И. Дорохов, кхьбола балхахой дика кхетаеш ба шоай кулгалхочун уйлах. дилла а хьалоаш цо дІалоладаь тика гІулакх. Коллектива барт вІаши тІехьбаккхар...

С. Н. Прянинковаи дика йовз коллектива хьалхашка латта проблемаш. хІаьта кlезига къа а хьесац ше керте латта культура учреждени республике дикагІьарий мугІарашта юкъеяххийтар.

Т. БОГАТЫРЕВ,
культпросветучилища преподаватель.

ГРОЗНЕНСКИ УЧЕТА МЕХАНИЗАЦЕ ТЕХНИКУМО ДЕША ХЬЕХ

8-гІеи, 10-гІеи классаш чакхъяьккхараш 1980 — 1981 дешара деша дийнахьарчеи заочни отделенешка деша дІаэцилга дІалойт Грозненски учета механизаце техникумо.

Дийнахьарча отделене деша дІаэц уйх специальностех:

1. **Техники-электромеханики.**
2. **Учета механизаци яра техники** (алхха 10 класс чакхъяьккхараш).
3. **Промышленни учета бухгалтер.**

10 класс чакхъяьккхарий группагара заявленеш дІачуйхо 15 август кхаччалца.

8 класс чакхъяьккхарий группагара — 31 июле кхаччалца.

Деша дІаоттара экзаменаш дІалла еза:

8 класс чакхъяьккхарий: **эрсий мотт** (диктант), **математика** (устно).

10 класс чакхъяьккхарий: **эрсий мотт** (сочинени), **математика** (устно).

Заочно деша дІаэц алхха 10 класс чакхъяьккхараш уйх специальностех.

1. **Промышленни учета бухгалтер.**
2. **Учета механизаци яра техники.**

Заявленеш дІачуйхо 9 августе кхаччалца.

Деша дІаоттара экзаменаш дІалла еза 10—20 июлен, 10—20 августен: **эрсий мотт** (сочинени), **математика** (устно).

Городе ца бахараша общежити лу.

Техникума адрес: 384060, г. Грозный, Кирова проспект, 8.

ТЕЛЕВИДЕНИ

26 ИЮЛЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.35 — «Олимпиада дневника».
9.00 — «Выставка Буратиноб».
9.35 — Города Комсомольск-на-Амуре культура Дворена халхъе хара выступлени.
9.55 — 22-ча Олимпиада ловзараш. Академически песниш хьахкар. Кхалнах. Финалаш. Йога атлетика. Хьалхе ахь дІаахьар. Дой спорт. Троеборье. Аренашка дой спорта тоххомаш дар. Бокс. Хьалхе дІаахьу ахь. Ийссалла стендах герзаш деттар. Хьалхе дІаахьу ахь. Перерыве а передача йистехьачи а—кердадараш.
15.15 — «Эрмитаж». «Ше къаьстта кладовая».
15.45 — Политически обозревате ла Ю. А. Летунова беседа.
16.15 — «Спортлото» тираж.
16.30 — «Саг. Латта. Вселенная». Передача дІахьу Советски Союза шоаза турпала, СССР летчика - космонавта В. И. Севастьянове.
17.15 — Кхаане — торговле болхлочун ди да. СССР торговле министра Л. И. Струева къамаьл.
17.30 — «Цирке».
18.30 — «ДоттагІало». Телевизионни журнал.
19.00 — 22-ча Олимпиада ловзараш. Хинчухкусабалар. Кхалнах. Вышка. Финал. Меха лар. Финалаш. Ийссалла стендах герзаш деттар. Финал.
21.00 — «Ха».
21.30 — «Олимпиада дневника».
22.05 — Олимпийски шрта культурни центре композитора А. Пахмутовой творчески сайре. Йистехьача — кердадараш.

II ПРОГРАММА

8.00 — Кхаане торговле болхлочун ди да (нохчий меттала).
8.10 — Фильм-концерт.
8.10 — «Селайа». Телевизионни журнал.
9.35 — 22-ча Олимпиада ловзараш. Гимнастика. Кхалнах. Финал. Фехтовани. Тур. Ше-ше хьалхара моттиг яккхар. Финал. Волейбол. Кхалнах. СССР вІашагІтеха команда — Куба вІашагІтеха команда. Баскетбол. МаІанах. Ахфинал. Фехтовани. МаІанах. Рапира. Командаш хьалхара моттиг яккха. Меха лар. Хьалхе меха лар. Бокс. Хьалхе дІаахьу ахь. Велоспорт. Трек. Финалаш. БайтІа хоккей. МаІанах. СССР вІашагІтеха команда — Инде вІашагІтеха команда. Кулгалкора бурганах ловзар. МаІанах. Испане вІашагІтеха команда — Куба вІашагІтеха команда. Дина бурганах ловзар. Финальни группа матч. Меха лар. Финалаш. Волейбол. МаІанах. Куба вІашагІтеха команда — Чехословаке вІашагІтеха команда. Перерыве — кердадараш.
20.00 — «Бийса даьхьа хийла шун, бераш».
21.00 — Телевизионни документальни фильмай программа.
21.30 — «Саг везар» яха художествени фильм. Хьалхара сери.

27 ИЮЛЬ
I ПРОГРАММА
СССР ТІЕМА-ФОРДА ФЛОТА ДИ ТОРГОВЛЕ БОЛХЛОЙ ДИ

8.00 — «Ха».
8.35 — «Олимпиада дневника».
8.55 — «Гургалбетта сальот».
9.25 — «Іуйранара почта» яха музыкальни программа.
9.55 — 22-ча Олимпиада ловзараш. Дзю-до. Кьалхе ахь хІахьар. Академически песниш хьахкар. МаІанах. Финалаш. Йога атлетика. Хьалхе ахь дІаахьар. Перерыве а передача йистехьача а—кердадараш.
15.15 — Меха кхошка.
15.45 — Музыкальни киоск.
16.15 — СССР Эскара - Флота Денга. «Советски Союзa гІулакх деш ва». Программа хьахь СССР оборона министра заместитела, СССР Эскара - Форда Флота кертера командующе, Советски Союза Турпала Горшкове.
17.00 — ТІема-Форда Флота Денна йола музыкальни программа.
17.25 — «Дунен хьалхашта юкъера панорама».
17.55 — 22-ча Олимпиада ловзараш. Футбол. Йога атлетика. Финалаш. Дзю-до. Финал.
21.00 — «Ха».
21.30 — «Олимпиада дневника».
22.00 — СССР халкъа артиста Образцовий концерт. Йистехьача — кердадараш.

II ПРОГРАММА

9.00 — «Оахийна ахкера вІа». «Поленова» яхача музей-усадьба хьакхехьа.
9.25 — Мордовски АССР халкъа кхолларни Паначахьалкхен «Умарина» яхача ансамбла выступлени.
9.55 — 22-ча Олимпиада ловзараш. Еза атлетика. Финалаш. Фехтовани. МаІанах. Рапира. Командаш хьалхара моттиг яккха. Кулгакара бурганах ловзар. МаІанах. СССР вІашагІтеха команда — Румыне вІашагІтеха команда. КІалтохаргах латар. Хьалхе дІаахьу ахь. Баскетбол. МаІанах. Ахфинал. Фехтовани. Тур. Ше-ше хьалхара моттиг яккха. БайтІа хоккей. Кхалнах. Инде вІашагІтеха команда — Польша вІашагІтеха команда. Бокс. Хьалхе дІаахьу ахь. Йога атлетика. Финалаш. Дой спорт. Троеборье. Дой гІохкакхалийтар. Парусни спорт. Кулг-кара бурганах ловзар. Кхалнах. СССР вІашагІтеха команда — Югославе вІашагІтеха команда. Меха лар. Финалаш. Футбол. ШоллагІа тайм. Перерыве — кердадараш.
20.00 — «Бийса даьхьа хийла шун, бераш».
21.00 — «Ч1арахьалах дола дувцараш». Телевизионни документальни фильм.
21.30 — «Саг везар» яха художествени фильм. 2-гІа сери.

РАДИО

26 ИЮЛЬ

6.30 — Хьалхара лелаяраш йола ахча кховчашлу (нохчий меттала).
6.55 — Хоамаш.
7.00 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор.
7.25 — «Сердало» газета обзор.
7.30 — Передачий программа.
8.20 — Хоамаш.
8.25 — Хьона да Даьхе, сайтечун дог (эрсий меттала).
10.20 — Юмористически дувцараш (нохчий меттала).
11.15 — «Композиторий дуьца» яхача циклацара передача. Ниьрофина хьалхашта из Шахбулатов Іадаи (эрсий меттала).
11.40 — Пьеса. «Мишта лайзар вай футболах» яха дувцар (гІалгІай меттала).
14.30 — «Сатирически тахгІетІа» (эрсий меттала).
15.00 — «Кавказа Іуйре» яха радиожурнал (эрсий меттала).
17.10 — Торговле болхлошта лела концерт (нохчий меттала).

27 ИЮЛЬ
ТОРГОВЛЕ БОЛХЛОЧУН ДИ

7.20 — «Грозненский рабочий» газета обзор.
7.25 — «Ленинан некъе» газета обзор.
7.30 — Передачий программа.
8.20 — Хоамаш.
8.25 — «Шоана дукхагІа езараш» (эрсий меттала).
11.15 — Торговле болхлочун Денна кхетаяь лелача ден программа. Передачина юкъе дакъа лоац из Нохч-ГІалгІай АССР торговле министр Ф. В. Мирчев (эрсий меттала).
18.00 — «Къона тІехье» (нохчий меттала).
16.30 — «Школьни глобус» яха радиожурнал (эрсий меттала).
18.00 — «Ше сийгаш» (гІалгІай меттала).
18.30 — «Малеца доттагІлаа вараша деш концерт (гІалгІай меттала).

ХЬАОТТАМ

Тахан республике гІоллен Грознен хувцалуш морхаш а йолаш, йоачам а йоацаш, малхбузехьара секунде 3—8 метр чІоагІа мух а хьекхаш хилен фегара температура республике 30—35, Грозне 33—35 градус йоахал йолаш хилен тарлу.

Кхоанен ломмен морхаш а йолаш, йоачам а йоацаш, тайп-тайпача сагІонашкахьара секунде 3—7 метр чІоагІа мух а хьекхаш хилен фегара температура бийсана 17—22, дийнахьа 30—35 градус йоахал йолаш хилен тарлу.

Метеостанци.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

САЛОІАЧА ДЕНОШКА

26 ИЮЛЬ

С. М. Кирова цІерагІа культурай салаІерен парк. 10.00. Болх беш я аттракционаш. 17.00. Музыкальни эстрада. Нохч - ГІалгІай АССР паччахьалкхен филармоне симфонически оркестра концерт. 18.00. Кинолекторий. «Нравственности закони» яха лекци. 19.00. «Закон лорадеча» яха кинофестиваль. 18.00. Хьацлара театр. ПролетІата ДК художествени самодеятельноста концерт.

В. И. Ленина цІерагІа культура Дворец. 11.00. «Фальгий мехка» яха киноутренник. 20.00. Ахкавара кинолектори. «Спорт, спорт, спорт» яха тематически кинокъоахар. 19.45. Гойтаргда къаьнара фильм. 19.30. Халхара майда. Болх беш я «Оригинал» яха дискоклуб.

Н. К. Крупскай цІерагІа культура Дворец. 15.00. Болх беш я аттракционаш. 19.00. Кинолектори. «Іохуш боагІачарга законаш тешха ца дайтара дезалий де дезар» яха лекци. Гойтаргда «ЦІаккха а хувцалургвоаца тха доттагІа» яха фильм.

Пролетбата цІерагІа культура ЦІа. 10.00. Болх беш я аттракционаш. 11.00. Болх беш да «Чебурашка» яха берий кинотеатр. 13.00. Маяковске цІерагІча поселка цІей. Духовой оркестра концерт. Депутата выступлени. Пролетбата цІерагІча ДК вокально - инструментальни ансамбла концерт. Хьокхаргда художествени фильм. Хургьа дора, юриста консультацеш.

27 ИЮЛЬ

С. М. Кирова цІерагІа культурай салаІерен парк. 10.00. Болх беш я аттракционаш. 14.00. Массовкаш, ловзараш, викторинаш. 17.00. Нохч-ГІалгІай АССР паччахьалкхен филармоне симфонически оркестра концерт. 19.00. «Сийле хийла болхлой класса!» яха фильм. 19.00. «Сийна экспресс» яхача вокально - инструментальни ансамбла концерт.

В. И. Ленина цІерагІа культура Дворец. 11.00. «Фальгий мехка» яха киноутренник. 19.30. Болх беш я «Оригинал» яха дискоклуб. 19.45. Гойтаргда къаьнара фильм. 20.00. Ахкавара кинолектори. «Спорт, спорт, спорт» яха тематически кинокъоахар.

Н. К. Крупскай цІерагІа культура Дворец. 11.00. Болх беш да «Къона левиноо» яха берий кинотеатр. 15.00. Болх беш я аттракционаш.

Пролетбата цІерагІа культура ЦІа. 10.00. Болх беш я аттракционаш. 11.00. Болх беш да «Чебурашка» яха берий кинотеатр. 12.00. Духовой оркестра концерт.

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, Маяковске ул., 92. Телефонаш: редактора — 9-24-08; редактора заместитела — 9-24-03; бехктонхийа секретара — 9-24-00; отделий: партийни вахара — 9-24-04; промышленностех транспортех — 9-24-01; юрта боахама — 9-24-06; культура — 9-24-05; письмой — 9-24-07; корректорске — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 9-24-08; заместителя редактора — 9-24-03; ответственного секретаря — 9-24-00; отделов: партийной жизни — 9-24-04; промышленности и транспорта — 9-24-01; сельского хозяйства — 9-24-06; культуры — 9-24-07; корректорской — 2-89-88.

Газет арадувла шинарен, ерен, шоаттеи деношка

СФ05263. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 3590.